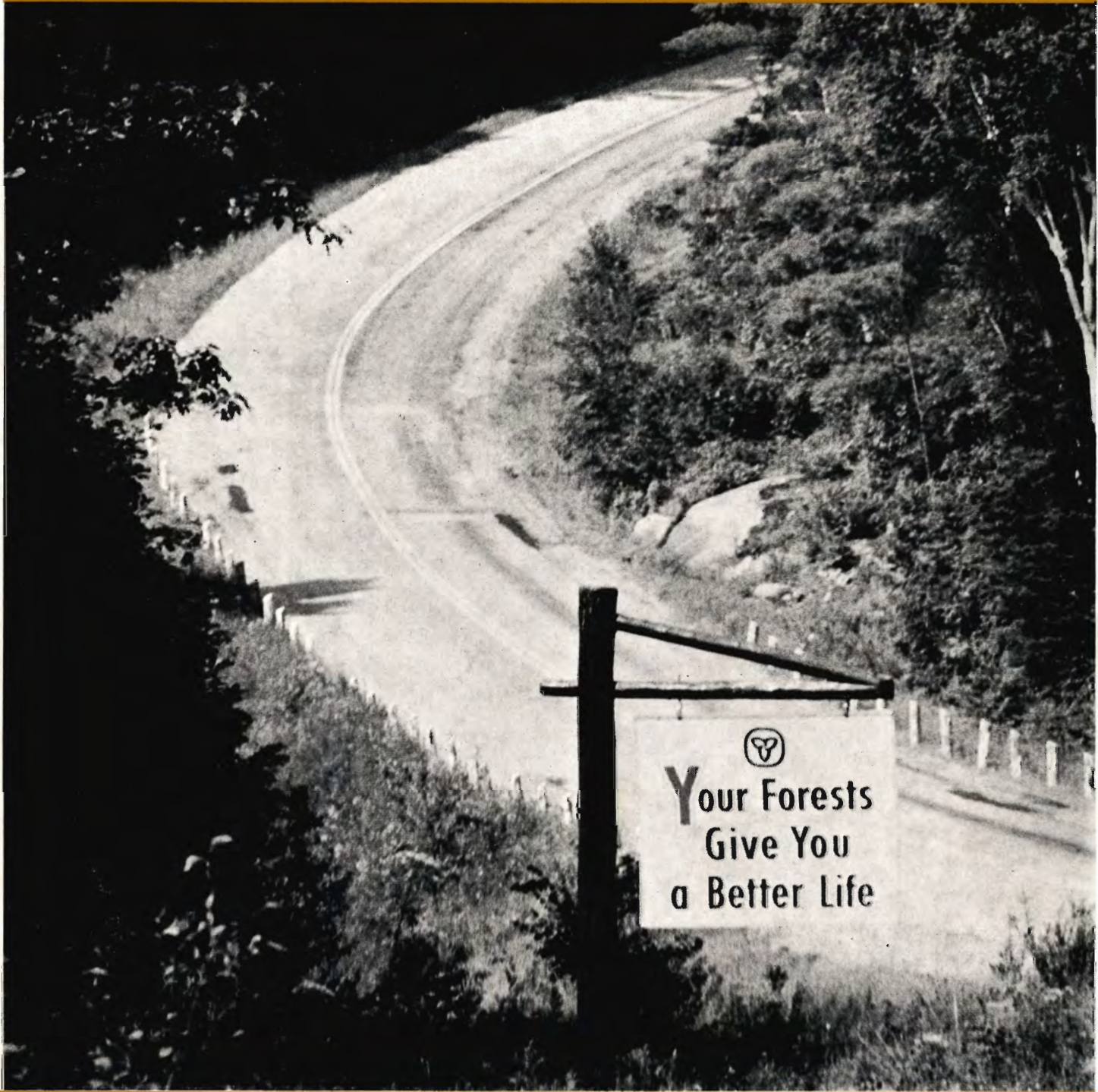

SKOVEN

Månedsskrift
udgivet af
Dansk Skovforening
Oktober 1973

10

Langt træ til Pindstrup

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S

**Ny
bonus
hvert
år**

alene i 1973
156 millioner kr.
til bonus

herunder i pensionistillæg
40%
af den med bonus
opskrevne pension

VI HAR DET HELE
PENSIONSFORSIKRINGER
RATEFORSIKRINGER
KAPITALFORSIKRINGER
GRUPPELIVSFORSIKRINGER

*Langt navn
- ja, men det siger
noget om, hvad vi
er specialister i.*

Pensionsforsikringsanstalten

aktieselskab

Hammerensgade 6, 1267 København K. Telefon (01) 14 20 10

PEFA

Afdelinger i.

Nordjylland:
Vesterbro 17
9000 Aalborg
Tlf. (08) 13 34 90

Syd- og Vestjylland:
»Sønderport«
Agtrupvej 2 B
6000 Kolding
Tlf. (05) 52 29 45

Øst- og Midtjylland:
Store Torv 3
8000 Århus C
Tlf. (06) 13 17 11

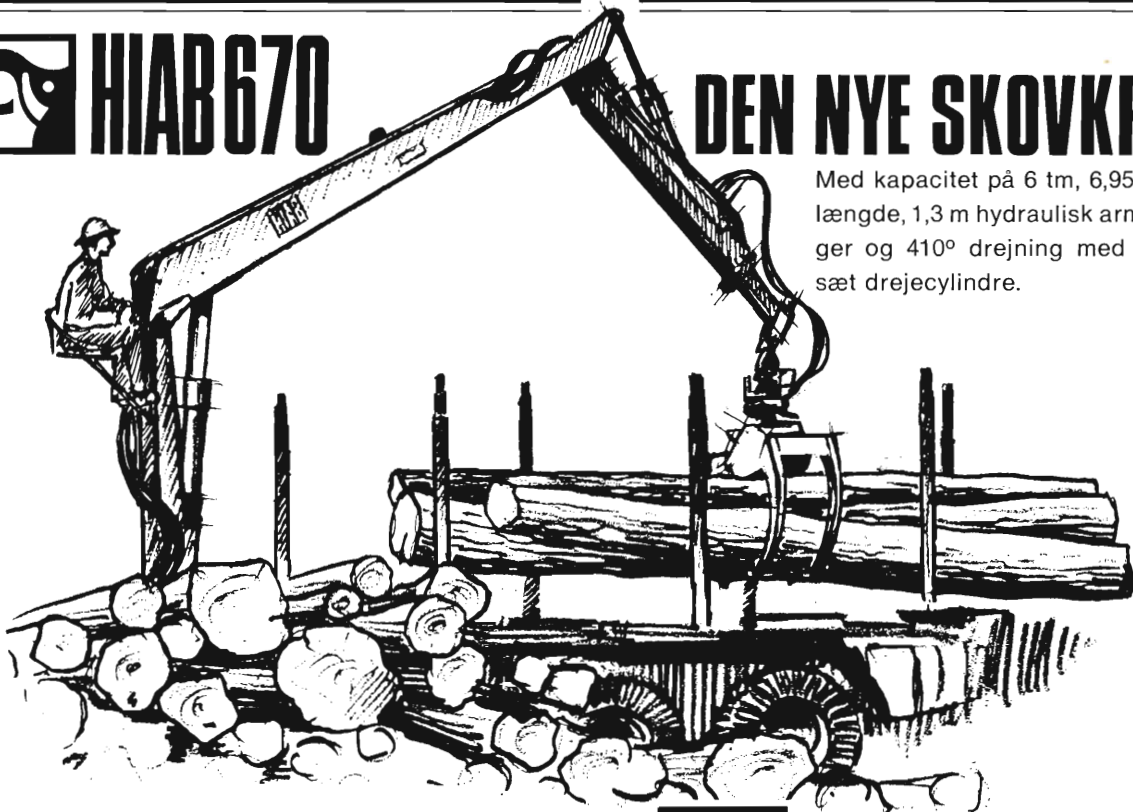
Fyens Amt:
Kongensgade 27
5000 Odense
Tlf. (09) 11 09 80

**Vestsjællands-,
Roskilde- og
Storstrøms Amter:**
Vestre Kaj 14
4700 Næstved
Tlf. (03) 72 74 12

HIAB670

DEN NYE SKOVKRAN

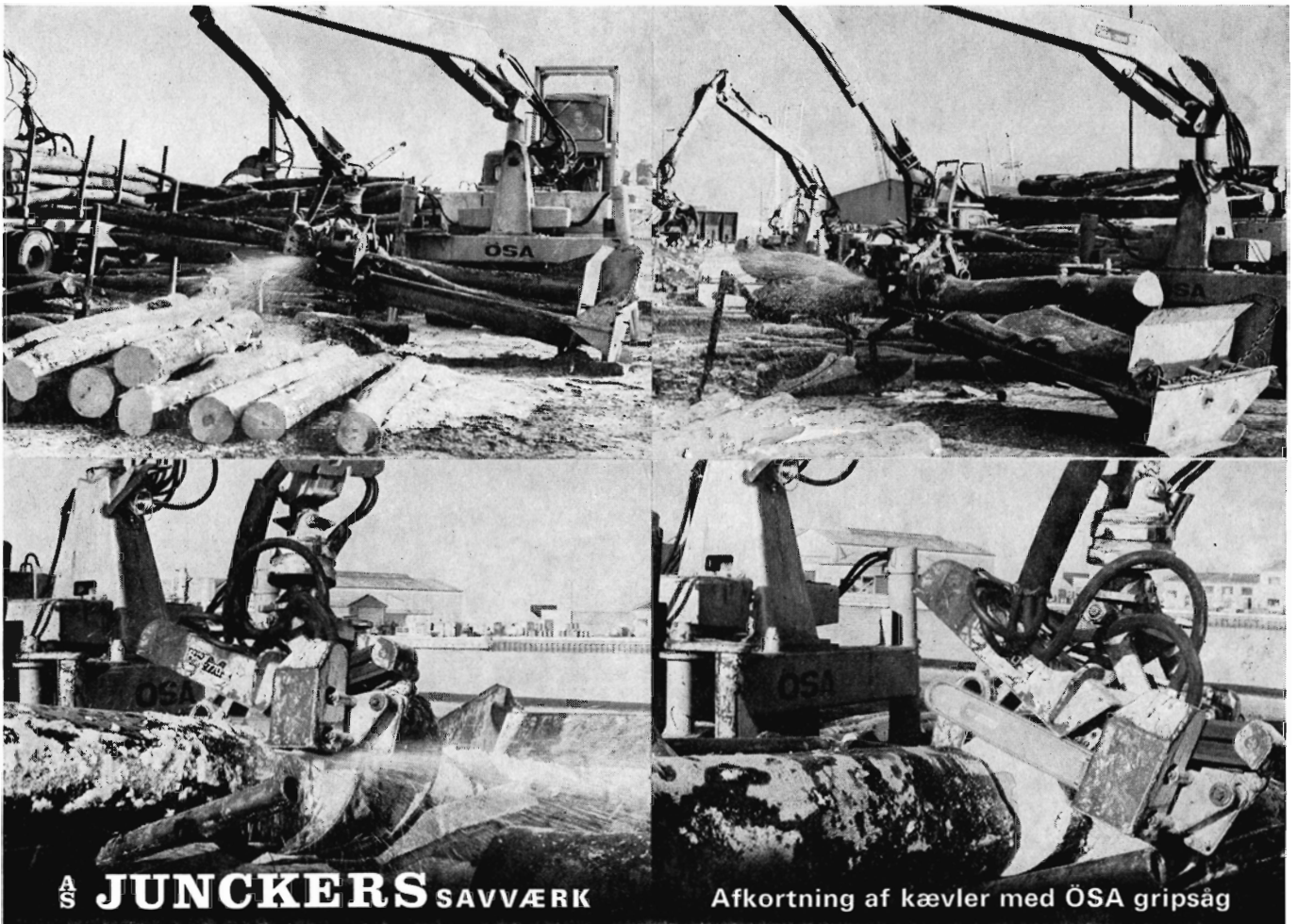
Med kapacitet på 6 tm, 6,95 m arm-længde, 1,3 m hydraulisk armforlænger og 410° drejning med dobbelt sæt drejecylindre.

HIAB 670 er en hel ny konstruktion, hvor alle erfaringer fra verdens største kranfabrik er taget i betragtning. Et nyt kvalitetsprodukt om hvilket vore forhandlere gerne står til tjeneste med alle oplysninger.

HIAB-FOCO^{AS}

Bakkegårdsvej 308-310, 3050 Humlebæk Telefon (03) 19 24 24

AS JUNCKERS SAVVÆRK

Afkortning af kævler med ÖSA gripsåg

Alle hvide traktorer er David Brown

DAVID BROWN SELECTAMATIC
MODELLER: 885-990-995-1210-1212

Tal med Deres lokale David Brown-forhandler

JYLLAND

Aså: Strandvejens Auto Service,
Strandvejen 16, tlf. (08) 85 11 27

Bredebro: Boi Davidsen, Brede Bygade 48,
tlf. (04) 74 13 38

Bækmarksbro: E. Sørensen Maskinforretning,
tlf. (07) 88 10 90

Christiansfeld: Motorgården, Lindegade 57,
tlf. (04) 56 13 84

Grindsted: Palner Lundgaard, Nymarksvej 19,
tlf. (05) 32 05 88

Hadsten: Støvning A/S »Møllehøj«,
Baunehøjvej 4, tlf. (06) 98 09 00

Hadsund: Hadsund Maskinværksted,
Ringvejen, tlf. (08) 57 11 98

Harlev: Frøkjær Maskinforretning,
Frøkjærvej 15, tlf. (06) 94 14 14

Herning: A. Flensborg, Herning
Maskinfabrik A/S, Mørupvej, tlf. (07) 12 39 39

Hjørring: Traktorgården, Ålborgvej 114,
tlf. (08) 92 25 89

Hobro: Hobro Maskinlager I/S, Randersvej,
tlf. (08) 52 16 03

Hoistebro: R.A.V. Landbrugsmaskiner,
Nørregade 48, tlf. (07) 42 06 85

Homå: I/S Homå Traktor- & Maskinforretning,
tlf. (06) 33 16 46

Horsens: Kaj Møllers Eftf., Åboulevarden 3 B,
tlf. (05) 62 17 05

Kirkedal: Orla Jacobsen, tlf. (08) 21 50 41

Klitlev: P. Chr. Lausen & Søn, tlf. (04) 68 79 28

Lime: Eigil Thomsen, tlf. (06) 97 40 19

Raunstrup: Raunstrup Smede- & Maskin-
forretning, tlf. (08) 67 13 19

Sdr. Hygum: Anders K. Lassen,
tlf. (04) 84 53 11

Silkeborg: Silkeborg Maskinforretning,
Vestergade 26, tlf. (06) 82 54 33

Skalborg: Jørgen Bang, Nibevej 13,
tlf. (08) 18 19 44

Skjern: Skjern Traktor, Østergade 85,
tlf. (07) 35 01 26

Snedsted: Snedsted Traktor- & Maskin-
værksted, tlf. (07) 93 40 45

Thorsø: Thorsø Maskinforretning,
Vestergade 4, tlf. (06) 96 60 26

Tranbjerg: A. Petersen & Søn A/S,
Hovedgaden 54, tlf. (06) 29 05 11

Viborg: Viborg Maskinforretning,
Ll. Sct. Hansgade 4, tlf. (06) 62 17 99

Volling: Salling Traktorservice, tlf. (07) 56 42 37

Øster Vrå: Alfred Nejsum, tlf. (08) 95 12 11

Ålestrup: Ålestrup Traktor- & Maskinforretning,
tlf. (08) 64 17 20

Åstedbro: Åstedbro Maskinforretning,
tlf. (05) 67 62 11

FYN & SJÆLLAND

Flemløse: Maskinfabrikken »Flemløse«,
tlf. (09) 72 14 60

Gudbjerg: Gudbjerg Autoværksted,
Ørbæk Landevej, tlf. (09) 25 11 10

Helsingø: Nordsjællands Maskinforretning A/S,
Nørretoftevej, tlf. (03) 29 58 19

Holbæk: E. Fallesens Maskinforretning A/S,
Smedelundsgade 31, tlf. (03) 43 42 81

Kalundborg: Entreprenørværkstedet
Kalundborg I/S, Hovvejen, tlf. (03) 51 33 80

Keldby: Chr. Christiansens Eftf.,
tlf. (03) 81 31 07

Kirke Såby: Helge Jørgensen, Acacievej 10,
tlf. (03) 39 21 44

Neksø: Ejnar Jensen, Brogade 7,
tlf. (03) 99 23 38

Samsø: Nordby Autoværksted,
tlf. (06) 59 60 89

Røstoft: Asger Nielsen, tlf. (03) 78 50 99

Systoft: Brdr. Ibsen, tlf. (03) 86 81 81

Teestrup: Teestrup Motor Center,
tlf. (03) 68 02 62

Vester Ulslev: Frede Nielsen & Sønner,
tlf. (03) 86 52 10

Telefon (03) *36 61 62

SKOVEN

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING
Vester Voldgade 86
1552 København V
Telf.: (01) 12 21 66*
Postgirokonto: 1964

Redaktionsudvalg:

Dr. agro. M. baron
Schaffalitzky de Muckadell
(formand)
Professor
N. K Hermansen
Statsskovrider
Vagn Johansen
Forstfuldmægtig
M. Elbæk Jørgensen
Skovrider
Aa. Marcus Pedersen
Skovrider
Ole Fog

Ansvarshavende redaktør:

Forstkandidat
Mikal Herløw
Dansk Skovforening

Annoncetegning:

Redaktør P. Hauberg
Dansk Skovforening

Abonnement:

Tegnes hos
Dansk Skovforening
Koster for 1973
kr. 60,- (incl. moms)

Medlemmer af Dansk Skovforening
modtager et ekspl. af SKOVEN og
»Dansk Skovforenings Tidsskrift«
vederlagsfrit.

Støt til SKOVEN's
november-nummer
må indsendes inden 1. november.

Forsiden:

Skilt ved en canadisk skov, opsat af »Ministeriet for naturlige ressourcer«. Se artiklen om canadisk skovbrug.

Foto: Ontario Ministry of Natural Resources - R. G. Campbell.

Tryk:

Juelseminde Bogtryk
Telf.: (05) 69 30 94

OKTOBER 1973

Privatskovbruget bliver under Landbrugsministeriet

Den tvivl, der opstod om skovbrugets placering i forbindelse med regeringsomdannelsen den 27. september, er nu afklaret.

Privatskovbruget forbliver under Landbrugsministeriet. — Derimod overflyttes Statsskovvæsenet, Sandflugtsvæsenet, Statens skovtilsyn og Skovlovgivningen til Miljøministeriet.

I forbindelse med regeringsomdannelsen som bl. a. medførte oprettelsen af Miljøministeriet, opstod der på ny diskussion om, hvilket ministerium, skovbruget skulle sortere under.

I november måned 1971 forlød det, at man i regeringskredse havde planer om at overflytte skovbruget til Kulturministeriet, og som det på daværende tidspunkt blev meddelt her i bladet, rettede Dansk Skovforening dengang skriftlig henvendelse til landbrugsministeren og argumenterede for skovbrugets forbliven under Landbrugsministeriet. Vi redegjorde for skovbrugets erhvervmæssige betydning dels som råstofkilde til den danske træindustri dels som producent af godt 1/3 af befolkningens samlede forbrug af træ og forædlede træprodukter. Vi fremhævede skovbrugets snævre ejendoms- og driftsfællesskab med landbruget og argumenterede for skovbrugets forbliven under det ministerium, der varetager de øvrige jordbrugs erhvervmæssige interesser.

De samvirkende danske Landboforeninger støttede vor henvendelse, idet man i en skrivelse til landbrugsministeren fremhævede, at en adskillelse også set fra landbrugets side ville være urimelig.

Sagen blev omfattende behandlet i dagspressen, og planerne om overflytningen til Kulturministeriet blev skrinlagt.

Med oprettelsen af Miljøministeriet opstod der en ny situation. Statsministeren meddelte i folketingets åbningstale, at det nye ministerium fra Boligministeriet skulle overtage den fysiske planlægning og fra Kulturministeriet naturfredningen incl. fredningsplanudvalgene m.m. Statsministeren nævnte desuden, at statsskovbruget og klitvæsenet antagelig skulle overflyttes til Miljøministeriet.

Landskabsplanlægning samt tilsyn og pleje af fredede arealer har igennem længere tid været betragtet som et naturligt arbejdsområde for alle disse instanser, og man kan vist godt sige,

at der har været en vis splid om, hvem der skulle løse hvilke opgaver. For nogle måneder siden nedsatte man under Økonomi- og budgetministeriet et udvalg, der bl. a. skulle beskæftige sig med disse problemer.

Miljøministeriets oprettelse løser måske på genial måde problemerne. De tre konkurrerende instanser kan samles under samme minister, og en koordination af aktiviteterne på dette betydningsfulde område synes opnåelig. Statsskovbrugets eventuelle overflytning til Miljøministeriet kan set under denne synsvinkel forekomme hensigtsmæssig og ideel.

Hvorledes skal man vurdere statsministerens planer set fra et erhvervmæssigt synspunkt?

Såvel stats- som privatskovbruget har længe erkendt, at skovbruget har store forpligtelser og mange opgaver i relation til naturfredning og miljø. Utallige initiativer og imødekommenhed overfor det offentlige og publikums ønsker har vist, at skovbruget indenfor vide grænser har formået at leve op til denne forpligtelse, uden at det har medført nogen nævneværdig nedgang i den samlede produktion af råtræ og andre produkter.

Skovens mangesidige udnyttelse er altså i fuld gang, og skovene er stadig basis for en efterspurgt og værdifuld erhvervmæssig produktion.

Bestyrelsen for Dansk Skovforening drøftede efter statsministerens åbningstale situationen, og man vedtog på ny at rette henvendelse til landbrugsministeren med en anmodning om, at skovbrugets erhvervmæssige interesser fortsat måtte blive varetaget under Landbrugsministeriet.

Fredag den 5. oktober traf statsministeren den endelige beslutning, hvorefter følgende områder med øjeblikkelig virkning overflyttes fra Landbrugsministeriet til Miljøministeriet:

Statsskovbruget og klitvæsenet.
Statens skovtilsyn.
Skovlovgivningen.
Sandflugtsvæsenet.

En kgl. resolution indeholdende disse bestemmelser er udstedt.

Hvad er det praktiske resultat af disse bestemmelser?

Statsskovbruget: sorterer nu ganske klart under Miljøministeriet.

Privatskovbruget: Statens tilsyn med de private skove og skovloven sorterer under Miljøministeriet, men skovbrugets konsulentordninger, Det danske Hedeselskab, Statens forstlige Forsøgsvæsen, Skovskolen, EF lovgivningen og anden lovgivning på det erhvervmæssige område sorterer stadig under Landbrugsministeriet. Landbrugsministeriet er følgelig fortsat skovbrugserhvervets ressortministerium, og det kan tilføjes, at også jagten stadig henhører under Landbrugsministeriet.

Vort ønske om at forblive sammen med de øvrige jordbrugserhverv under Landbrugsministeriet er hermed tilgodeset, og dette må fra Dansk Skovforening hilses med tilfredshed.

Vor adskillelse fra statsskovbruget må betragtes med betænkelighed, men der skulle være gode muligheder for et snævert samarbejde mellem privat- og statsskovbruget til fordel for begge parter og dermed for skovbruget som helhed.

På nuværende tidspunkt er der baggrund for en vis optimisme. Skovbruget står med det ene ben i Landbrugsministeriet og det andet i Miljøministeriet, og man aner muligheder for en ideel udvikling. Privatskovenes primære funktion vil fortsat være erhvervmæssig produktion under skyldig hensyntagen til de voksende miljømæssige funktioner, og det vil nok vise sig, at også statens skove fortsat vil kunne opretholde en god erhvervmæssig produktion, selvom de nu er henlagt under Miljøministeriet.

Ole Fog.

PS

Skovbruget kom altså ikke til at danse samlet efter balletmesterens pibe, men der blev både en ny - og en gammel scene.

Nogle af os vil som hidtil være at finde i andegårdens mudder mellem de andre grimme ællinger, mens andre kan slå med vingerne mellem snehvide svaner, der stolt glider afsted i det klare velrensedede vand.

Man har lov til at tro, at begge vil befinde sig godt. I andegården føler vi os helt sikre på, at svanen vil huske sin fortid og være sig det nære slægtskab bevidst. Ænderne vil uden mindreværdskomplekser glæde sig til et fortsat frugtbart samarbejde.

MSdeM

Ravnholt-forsøget

I tilknytning til referatet af afdelingsleder H. Bryndums redegørelse for Ravnholt-forsøget i SKOVEN nr. 5: 1973 vil jeg gerne komme med et par supplerende oplysninger.

Den pågældende granbevoksning i Kohave afd. 29 er fremkommet ved foryngelse af ca. 120-årig bøgebevoksning (ca. 8 ha) i løbet af årene 1911-1921. Foryngelsen blev udført ved langsom afdrivning fra N-Ø, hvor granbevoksningen altså er ældst, og det var her, hugstforsøget blev anlagt i september 1933. Der blev anlagt 2 sæt prøveflader for hver hugstgrad. Da man på Frijsenborg plejede at starte udhugningen på et lidt tidligere tidspunkt i bevoksningens liv, blev der afsat en prøveflade i den yngre del af bevoksningen til brug for overførster Moldenhawer, som skulle udføre udvisningen af D-hugsten; men den ville han ikke benytte, da han ikke mente, det var nødvendigt.

Sundhed og stabilitet

Om sundhed og stabilitet anføres det, at der ikke er fundet sammenhæng mellem hugststyrke og rådfrekvens. Det stemmer ikke med de oplysninger, jeg har fået fra Forsøgsvæsenet:

Rådgangreb af graderne 3 og 4 blandt tyndingstræerne:

	1946	1953	1962 incl. stormfald
B-hugst	5 %	17 %	27,7 %
B-C-hugst	6 %	10 %	22,1 %
D ₂ -hugst	15 %	45 %	50,0 %

Nord for forsøgsafdelingen ligger en bøgebevoksning, som er fremkommet ved selvsåning i 1926 og 1931. De sidste overstandere blev fjernet i 1941/42. Der opstod efterhånden stormskade i 2 parceller med D-hugst, som lå nær granafdelingens nordkant, og allerede i 1943 blev det nødvendigt at indstille den stærke hugst først i den ene parcel og senere i den anden, da det var åbenlyst, at hele den ældste del af bevoksningen og dermed hugstforsøget var i fare. Det var et tydeligt fingerpeg om, hvordan det kunne være gået, hvis hele bevoksningen havde været behandlet med D-hugst.

De anførte måleresultater, stammer derfor fra den del af hugstforsøget, som var anlagt længere inde i bevoks-

ningen i læ af de svagere hugster. Bryndum siger, at det - på grund af de små parceller - er svært at udlede en endelig konklusion vedr. stabilitets hugstafhængighed, og at der ved stormfaldet i 1967 fandtes op til 100 % fald i forsøgsparcerne.

Men det var vel ikke så mærkeligt, at stormkatastrofen i 1967, hvor selv bøg og eg blev nedlagt, og hvor forøvrigt hovedparten af forsøgsafdelingen faldt, kunne give 100 % fald i parcellerne.

Dimensionsfordelingen

Ang. dimensionsfordelingen har Bryndum opgjort de producerede mængder med diameter i brysthøjde over 35 cm, (svarende til midtdiameter over 25 cm for tømmeret), og det er jo rigtigt, at en stamme fra D-hugsten med afsmalning 10,5 mm skal holde ca. 35 cm i brysthøjde for at give tømmer med midtdiameter på 25 cm. En stamme fra B-C-hugsten med afsmalning 8 mm behøver kun at have en brysthøjdediameter på 33 cm for at give tømmer med samme midtdiameter og samme handelsmæssigt opmålt indhold i m³, og så vil sidstnævnte normalt kunne sælges til en højere pris p.gr. af sin bedre kvalitet. Derfor havde det været mere oplysende, hvis man havde brugt midtdiameter i stedet for brysthøjdediameter.

Vil man bedømme de brysthøjdediameter, der er opnået ved de forskellige hugstgrader, er det nødvendigt at tage hensyn til stamtallene. Jeg kan eksempelvis oplyse, at en opmåling i 1959 (alder 52 år) gav følgende tal:

D-hugst:

369 stammer med Dg = 34,5 cm

B-C-hugst:

674 stammer med Dg = 27,5 cm

Samme, største træer:

369 stammer med Dg = 31,2 cm

altså en reel forskel på 3,3 cm; men p.gr. af D-hugstens større afsmalning vil forskellen på midtdiameterne kun blive ca. 1,0 cm.

Jeg har ikke tilsvarende tal fra senere målinger.

I betragtning af det foran oplyste om sundhed og stabilitet kan man vist roligt sige, at Bryndums oplysninger om økonomien ved de forskellige hugstgrader kun viser, at D-hugsten kan have sin berettigelse på små og beskyttede lokaliteter.

F. Mørk-Hansen.

Bekæmpelse af de danske nonneangreb i 1973

De omfattende danske nonneangreb, som man i 1972 uden synderligt held søgte at bekæmpe fra fly med fenitrothion, udløste i 1973 de hidtil største - mere samlede - bekæmpelsesforanstaltninger i dansk skovbrug, herunder glædeligvis også de arealmæssigt hidtil største danske forsøg med biologisk bekæmpelse.

Der skal her kort gøres rede for bekæmpelsesresultaterne, særlig fra Silkeborg stats-skovdistrikt, mens en mere indgående beretning vil fremkomme i Dansk Skovforenings Tidsskrift.

Af lektor B. BEJER-PETERSEN, Zoologisk Institut, KVL

Udgangspunktet

På grundlag af tællinger af de sværmende nonner samt kontrol af sundhedstilstanden af æggene var det i foråret 1973 klart, at der kunne regnes med totalafnåling af ca. 200 ha, 100 ha og 10-15 ha i henholdsvis Silkeborg Nordskov, Grindsted Plantage og Ellet Plantage (Fyns Hoved). I denne situation, hvor skønsvise værdier af størrelsesorden 1 mill. kr. var involveret, opnåedes tilladelse fra gift-nævnet til anvendelse af endosulfan som insecticid og til forsøg med virus og med bakteriepræparatet „Dipel” på henholdsvis ca. 10 og 15 ha på Silkeborg distrikt. Virus skaffedes med bistand fra forstzoologiske institutioner i Tyskland, Schweiz og Sverige. De indledende laboratorieforsøg med „Dipel” var sket under ledelse af professor H. Eidmann i Sverige.

Bekæmpelse 1

Denne fandt i hovedsagen sted i dagene 6.-7. juni 1973 i klart vejr med ret høje temperaturer i perioden efter. Målt i antallet af nedfaldne døde larver var der hurtigt en kraftig effekt af endosulfan, men også af „Dipel”. Om virus vidstes det i forvejen, at inkubationstiden ville være nogle uger.

Kontrollering af resultatet

Som nævnt opsamledes døde larver; dette skete såvel på fanglagener som på plader bestrøget med larvelim, som også skulle tjene ekskrement-tælling. Under kroneprojektion af de største graner opsamledes der ca. 10.000 larver, nok til at æde nålene adskillige gange. Ekskrementmålingerne viste imidlertid, at der var ca. 16, 19 og 24 pct. larver tilbage i henholdsvis endosulfan-arealets fyr og gran og på bakterie-arealet (fyr). I gran ville dette netop være nok til at ødelægge bevoksningen.

Bekæmpelse 2

På de vigtigste arealer af granskoven, især de yngre, tætte bevoksninger blev bekæmpelsen med endosulfan derfor gentaget efter ca. 3 uger. Som ventet opnåedes der nu på de større larver en mindre men nu tilstrækkelig effektivitet, nemlig ca. 60 pct.

Bekæmpelsens virkning på skoven

Endosulfanbehandlingen synes overalt at have været i stand til at beskytte skoven mod stærkere afnåling. *Bacillus thuringiensis*-præparatet „Dipel” opnåede i fyrreskov - hvor sprøjtemidler noget lettere trængte ned end i tæt gran - en brugbar beskyttelse. Virus udviklede sig så langsomt, at visse meget nonnehjemsøgte bevoksninger eller træarter (gran, *Abies grandis*, *Pinus contorta*) formentlig blev dræbt, mens skovfyr lige netop klarede sig.

„Anden fauna“

En linietaksering af syngende fugle før og efter bekæmpelsen afslørede (Silkeborg) ingen sikre forskelle. På

Virusgyge larver søger til tops og dør der („Wipfelkrankheit”).

Foto: B. Bejer-Petersen.

grundlag af ophængte redekasser kunne det dog klart ses, at mejseunger, som var til stede på selve endosulfan-arealet, døde, hvorimod forældrene overlevede. Sidstnævnte vil - sammen med skovens overlevelse - sikre, at bestanden er til stede i 1974 igen. En bogfinke blev fundet død tæt ved larveopsamlingslagenerne. Mejssekuld på både bacillus- og virusarealer overlevede.

Den lokale NOAH-gruppe har fulgt genindvandringen af insekter m. v. på endosulfan-området. Bl. a. for springhaler synes det at gå langsomt, mens f.eks. ædderkopper har klaret sig godt.

Udsigter for 1974

Bortset fra et ubehandlet udvidelsesområde og visse kontrolarealer synes sværmningen i august (Silkeborg) langt mindre end i 1972. Parasiteringen er i tiltagen. Der er derfor håb om, at der bliver tale om væsentlig mindre bekæmpelsesarealer. I vintrens løb vil der på Landbohøjskolen blive optaget dyrkning af nonnelarver med henblik på virusstudier m. m. (lic. agro. O. Zethner), idet det er højst nødvendigt, at også Danmark kan yde en indsats for anvendelsen af de meget omtalte, men kun i beskednen grad anvendte - og økonomisk understøttede - biologiske bekæmpelsesmetoder.

Kulturrensning

Statens forstlige Forsøgsvæsen's afdeling for hede- og klitskove har i slutningen af september måned udsendt spørgeskemaer vedrørende kulturrensning i 1. og 2. generationskulturer på jorder, som dyrkningsteknisk henhører til hede- og klitskovene. Spørgeskemaerne omfatter:

- Kulturarrealernes fordeling til fornyelsesform og træarter.
- Det forud for kulturanlægget foretagne jordarbejde.
- Ukrudsvegetationens indvandring.
- Foretaget ukrudtsbekæmpelse.

Besvarelserne af spørgeskemaerne skal give et billede af den aktuelle rensningsindsats og danne grundlag for udformningen af et påtænkt forsøgsprogram ved afdelingen. Det er håbet med nævnte forsøgsprogram at give praktikerne mulighed for på et mere objektivt grundlag end tidligere at fastsætte en optimal rensningsindsats. Vi tillader os derfor at appellere til de berørte distrikter om at indsende spørgeskemaerne.

Peter L. Thomsen.

Statens forstlige Forsøgsvæsen.

Pyntegrønt

Som et led i samarbejdet mellem Danske Skovteknikers Landsforening, Danske Forstkandidaters Forening og Dansk Skovforening arrangerede de tre foreninger i samarbejde med pyntegrøntgrossister 2 møder om pyntegrønt henholdsvis den 25. september på Skjoldenæsholm og Bidstrup skovdistrikter og den 27. september på Frijsenborg skovdistrikt.

Sortering

Til møderne havde man indkaldt typiske bundter fra forskellige skove af så at sige alle pyntegrøntarter til bedømmelse af en komité bestående af 3 repræsentanter fra skovene og 3 repræsentanter fra grossisterne.

Bundterne blev inden for de enkelte kvaliteter bedømt efter en skala fra 1-10, hvor 10 point blev givet for det bedste grønt, 1 point for det uacceptable. Betyggende var det, at skovens folk i deres bedømmelse lå lavere end grossisterne.

Det var meningen, at man herved kunne give deltagerne et indtryk af, hvordan de enkelte sorteringer *skulle* se ud eller *kunne* se ud.

Det skal tilføjes, at kun enkelte bundter var så dårlige, at de faldt uden for sorteringsreglementets rammer.

Ved selve møderne var bedømmelseskomiteen repræsenteret, og der var mulighed for at stille spørgsmål til denne og diskutere variation i farve, grenlængde, aflægningsmåde, bundtning m.m.

Pyntegrøntgrossisterne mente, at denne del af arrangementet var af overordentlig stor betydning, og de så gerne, at det var en jævnlig tilbagevendende begivenhed, således at man kunne få en ensartet vare på markedet og derved hindre en række reklamationer.

Sorteringscentral

På Frijsenborg og Skjoldenæsholm sorterer man alt pyntegrønt på et centralt sted (sorteringscentral).

Dette blev demonstreret på Frijsenborg.

Formålet hermed var, at vægt og kvalitet ikke kunne diskuteres, men kun pris og kvantum.

Sorteringen skete på et transportbånd i bordhøjde. Det var placeret i et relativt mørkt rum, således at sorteringen altid skete i kunstigt lys, hvilket gav en ensartet sortering.

En praktisk detalje var montering af varmelegemer under bordet, således at mandskabet ikke får kolde fødder.

Iøvrigt forefandt der hyggelige opholdslokaler i umiddelbar nærhed.

Arbejdsgangen var følgende:

I skoven klippedes op til 1½ m lange grene, der med tykt reb bundtes i store bundter. Disse læssedes med grab og kørtes til sorteringscentralen.

Her aflæssedes bundterne for enden af sorteringsbordet, hvor grenene bankedes fri for vand, blade m.v.

Her sorteres 1. sortering fra. 2. og 3. sortering blev sorteret på bordet.

Pyntegrøntet blev bundtet i fastmonterede gafler på kornvægte. Bundterne blev snøret med garn i forskellige farver efter sortering.

Afklippet blev samlet i plastposer á 5 kg. Læsning af lastbiler skete ved hjælp af en båndtransportør, der normalt blev anvendt i landbruget.

Præstationen for 3 kvinder og 2 mænd var 3 ton pr. dag og denne sortering kostede 26-28 øre pr. kg, man gav ikke sorteringstillæg til klippeakkorden i skoven.

Ekskursion til Bidstrup

Ekskursionen, der blev ledet af skovriden *T. Abell*, beskæftigede sig med klipning af pyntegrønt. Man tog konstant på problemerne og viste de rent tekniske ting ved klipning, bundtning, vejning m.v.

Her blev det fremhævet, at det var uhyre vigtigt, at værktøjet var godt og kraftigt, og at der fandtes reservedele og olie til det. Man mente, at det var en god investering at udstyre arbejderne med godt regntøj, hvilket også flere andre foredragsholdere fremhævede.

Ved vejning af bundterne burde man tage hensyn til, at grene efter regn, snelag m.m. blev op til 1 kg tungere iflg. distriktets undersøgelse.

Udvisning i pyntegrøntbevoksninger af nordmannsgran skete ved udspings-tid i maj, idet der da var mulighed for at skelne bastarderne - ved deres tidligere udspiring - fra de rene individer. Endog i nordmannsgran tog man de dårligste træer ud som juletræer, og lod de bedste producere grønt.

Vrangeskov traktørsted udsmykket med pyntegrønt.

Ældre nobilis viste man ud fra stige, da det var svært at bedømme nålefarven fra jorden.

Juletræer blev ved udvisning bedømt til 1. eller 2. sortering og mærket her-efter.

Ved al udvisning i pyntegrøntbevoksninger var hensynet til lystilgangen alfa og omega for herved at opnå den rigtige farve og nålefyldte.

Ekskursionen på Frijsenborg

Dagens ekskursionsleder skovriden *T. Brüel* fremviste det af Statens forstlige Forsøgsvæsen etablerede klippeforsøg i nobilis, der er omtalt i SKOVEN nr. 9, til hvilken artikel, der iøvrigt henvises. Klippemetoderne fremgår af tabellen. Udover en opgørelse af klippeudbyttet har distriktet i 1971 foretaget en vurdering af det tilbageværende forråd. En vurdering man havde brugt meget tid på, og som man mente var temmelig nøjagtig.

Dette var gjort ud fra den betragtning, at skulle de enkelte klippemetoder vurderes på det foreliggende materiale, var det opnåede udbytte interessant, men det afgørende måtte være udbytte plus forråd.

Skovriden Brüel mente, trods de meddelte tal, der fremgår af tabellen, at skruetklippingerne i løbet af nogle år sammen med den svage kransklipping (C-parcellerne) ville have et heldigere kvalitetsudfald end de øvrige.

Formålet med kransklippingen var at skaffe lys og luft til stammerne for derved at frembringe en sekundær produktion af grønt. Denne var endnu ikke udnyttet, fordi værdien heraf var

Den perfekte (th.) og den kassable nobilis. Bemærk de mange kors, der er væsentlige for anvendelsen af 1. sortering i nobilis.

Klippemetode		klippeudbytte 1967-71 + forråd 71	VÆRDI i 73-priser	forholdstal
		kr./ha	C = 100	
A. kransklipping, 2 urørte kranser		57.300	74	
B. kransklipping, 3 urørte kranser		67.200	87	
C. kransklipping, 3 urørte kranser		77.500	100	
D. kransklipping, 3 urørte kranser		66.100	85	
E. dobbeltskrue, 2 urørte kranser		74.300	96	
F. enkelt skrue, 2 urørte kranser		70.100	90	
G. almindelig tynding, hvorfra klip udvindes		46.200	60	

Tabel over Nobilis-klippeudbytte i 5 sæsoner + forrådet herefter (parcel G incl. juletræer). Der er indtil nu ikke tyndet i parcellerne A - F, men det vil senere ske i alle parceller med undtagelse af parcel D.

for ringe.

Da forsøget havde kørt så kort tid, ville det være forkert at drage konklusioner ud fra de opgivne tal.

Organisation og planlægning af pyntegrøntsæsonen

Skovrider *T. Nielsen* gennemgik på Sjællandsmødet de overvejelser man måtte gøre sig i forbindelse med pyntegrøntproduktionen.

Skovrider Nielsen pegede på, at grøntproduktionen ikke kunne adskilles fra en ejendoms øvrige aktiviteter. Man måtte betragte det hele fra en driftsøkonomisk vinkel med skyldigt hensyn til skatteforholdene.

Her var det for grøntets vedkommende en tilbøjelighed til - som i landbruget - at maximere overskudet hvert år, modsat den egentlige vedproduktion, der ofte anvendtes som regulator for at opnå et ønsket overskud (inden for visse opnåelige rammer). Det kunne udmærket lade sig gøre at udsætte en klipping 2, måske 3 år uden tab.

Dækningsbidrag pr. time var et relevant begreb, når arbejdskraften var knaphedsfaktor, idet man måtte sammenligne dette med alternative anvendelser af arbejdskraften i videste forstand. Man måtte overveje om de knappe ressourcer skulle anvendes til pyntegrøntproduktionen eller til andre måske vigtigere aktiviteter - og det var i disse overvejelser, at dækningsbidrag pr. time spillede ind.

Torkild Nielsen nævnte det vigtige i at udarbejde en „produktionsplan” så tidligt på året som muligt.

Grundlaget herfor var en gennemgang af bevoksningerne, for herudfra samt fra tidligere års tal at danne sig et skøn over leverancerne delt op på varergrupper og derved også på den mulige indtægt.

På dette grundlag var der mulighed for at opstille en „leveringsønskeplan” idet koordineringen inden for distriktet og distrikt - køber imellem - blev anset for meget vigtig, da der var tale om letfordærlige varer; men man burde også tage højde for sæsonens lunefulde vejrlig.

Ved de salgsovervejelser, dette måtte medføre, blev det anbefalet, at man

holdt sig til de aftagere, man havde tillid til, selv om man fik en lidt lavere pris, for derved at opnå sikkerhed for betaling, overensstemmelse i kvalitetskrav, gunstige leveringsbetingelser m. m.

Når „handelsaftalerne” var bragt i orden ved underskrivelse af slutseddel, kunne „leveringsplanen” tilfiles kundernes ønsker og egne muligheder for at efterkomme disse.

Foredragsholderen påpegede det vigtige i, at leveringsplanen hele tiden å jourføres.

Skovfoged P. E. Poulsen kom på Jyllands mødet i store træk ind på de samme problemer, og han nævnte, at køber - til en specialpris - skulle have

mulighed for at vælge grønt fra bestemte afdelinger.

Poulsen lagde vægt på, at det var een mand, der samlede trådene og havde ansvaret for afvikling af sæsonen.

Handelens forhold

Direktør *A. Nissen* fremhævede, at pyntegrønthandelen nu var kommet ind i et roligt og fornuftigt leje.

Handelen var blevet organiseret, og man var kommet bort fra pirateriet. Der var dog et forhold, der nærmede sig dette, idet man ofte så, at tyske handlende kom op med en lastbil, købte et læs ca. 3-5 tons pyntegrønt og tog over grænsen igen. Direktør Nissen henstillede kraftigt til, at denne form for handel fra skovens side blev betragtet som detailhandel til de højere priser. Disse enlige svaler var alvorlige konkurrenter - ikke på det danske marked - men på det tyske. Nissen pegede på, at når konkurrencen ramte grossisternes kunder, ramte den i sidste ende skovene.

At skovbruget havde brug for grossisterne, besvarede direktør Nissen med et klart „ja”, men ville skovene tillade disse en avance, der også sikrede risikoen.

Prisforhandlingerne havde i år været hårde, og skovene havde åbnet mun-

LELY hegnsklipper - slår alt!

Maskinen monteres på få sekunder på traktorliften og er hydraulisk styret fra førerpladsen. LELY HEGNSKLIPPEREN arbejder både til højre og venstre side.

Skærehastigheden 2,5-8 km/t.

Der findes knivblad for grene op til 10 cm tykkelse og savblad for grene op til 30 cm tykkelse.

IMPORTØR:

HAMMERBO A/s

Øm - 4000 Roskilde - Tlf. (03) 38 04 11

Vi er købere til bøg og ask samt lidt ege- og elmekævler.

HVALSØ NY SAVVÆRK OG TØMMERHANDEL A/S

4330 Hvalsø

Tlf. (03) 40 81 36

Bøge-, Ege- og evt. Askekævler købes

A/S KORINTH SAVVÆRK

5783 KORINTH

(09) 65 10 09

AKTIESELSKABET ROLD SKOVS SAVVÆRK

9510 ARDEN

DANSK TØMMER

RÅTRÆINDKØB TELEFON (08) 56 12 66

Produktion:

Dansk tømmer:
brædder og lægter.

Købes:

Nåletræ
til bygningstømmer.

I/S SKÆRBÆK SAVVÆRK

v/Chr. Dahl & Co. . 7400 Herning . Tlf. (07) 12 41 88

Kassetræ af nåletræ købes

ALDERSLYST SAVVÆRK OG | v/brødrene Møballe
SILKEBORG EMBALLAGEFABRIK | 8600 Silkeborg - Tlf. (06) 82 01 21

Køb af savværkstømmer

Kontant betaling

FAXE LADEPLADS SAVVÆRK

E. Svendsen
4654 Faxe Ladeplads
Tlf. (03) 71 61 73

Samlede produktion

Ifølge spørgeskemaer udgjorde produktionen på 60 pct. af det bevoksede skovareal i 1971 følgende:

	kvantum	bruttoværdi ved fast vej
pyntegrønt	12400 t	10,1 mill. kr.
juletræer	590000 stk.	6,1 mill. kr.
		16,2 mill. kr.

artsfordeling pyntegrønt

	kvantum	bruttoværdi ved fast vej
nobilis	10 pct.	30 pct.
nordmannsgran	11 pct.	18 pct.
ædelgran	13 pct.	11 pct.
grandis	6 pct.	5 pct.
douglasgran	5 pct.	3 pct.
cypres	5 pct.	6 pct.
rødgran	30 pct.	15 pct.
bjergfy	12 pct.	5 pct.
hvidgran	3 pct.	2 pct.
sitkagran	1 pct.	1 pct.
omorika	2 pct.	2 pct.
diverse	2 pct.	2 pct.
	100 pct.	100 pct.

Artsfordeling juletræer

	kvantum	bruttoværdi ved fast vej
nobilis	2 pct.	4 pct.
nordmannsgran	37 pct.	74 pct.
ædelgran	4 pct.	4 pct.
rødgran	50 pct.	14 pct.
omorika	3 pct.	2 pct.
diverse	4 pct.	2 pct.
	100 pct.	100 pct.

Fordeling mell. hjemmemarked og eksport

	eksportandel	kvantum	værdi
pyntegrønt	44 pct.	44 pct.	53 pct.
juletræer	68 pct.	68 pct.	74 pct.

Den samlede værdi af eksporten 1971 modsvarede 61 pct. af bruttoværdien ved fast vej i skoven.

Eksporten androg iflg. Danmarks statistik ialt 16,5 mill. kr.

Pyntegrøntproduktionens betydning

Den samlede værdi af pyntegrønt- og juletræproduktionen i skove større end 50 ha kan på basis af analysen opgøres til 19,7 mill. kr. (1971). Dette svarer til 10 pct. af omsætningen ved salg af træ samme år. Værdien af hele skovbrugets produktion af juletræer og pyntegrønt kan anslås til ca. 23 mill. kr.

Nogle tal vedr. pyntegrønt og juletræer 1971 fra konsulent Tom Nielsens foredrag. Se evt. nærmere i Dansk Skovforenings markedsanalyse, DST 1973, side 38.

den for højt - især for de dyre sorter - ringer i nobilis og nordmannsgran. Overproduktionens spøgelse havde længe luret, men det blev oplyst, at flere danske exportører købte grønt i en udmærket kvalitet i England og Skotland til meget rimelige priser, som supplement til den danske produktion.

Man var ikke bange for overproduktion i nordmannsgran, hvorimod der ikke var interesse for cryptomeria og picea veitchii.

Flere gange under sit indlæg understregede Nissen, at man, for at opretholde markedet og evt. finde nye markeder, måtte kræve, at de udbudte varer var kvalitetsvarer. Vi vidste, hvordan man lavede pyntegrønt, og han opfordrede producenterne til at gøre det endnu bedre.

Forudsætningen for et øget marked var prognoser og markedsanalyse samt en aktiv markedsføring, hvilket man opfordrede skovene til at tage aktiv del i på linie med Landbrugets Afsetningsråd.

Direktør Nissen sluttede med at henstille til producenterne, at de holdt oplysninger om pyntegrøntdyrkning inden for landets grænser. Han sammenlignede udadventt informationsvirksomhed på dette område med industrispionage. mh

EDB i skovbrug og træindustri

Den 10. og 11. september 1973 afholdtes på Skogsbrukets Datacentral (SDC) i Sundsvall en nordisk informationskonference om EDB i skovbrug og træindustri.

Fra Norge deltog disponent *B. Akselsen*, Skog-Data, Oslo, - fra Sverige salgschef *T. Mesch*, SDC, Sundsvall og fra Danmark chefkonsulent *M. Wentzer*, LEC, Risskov.

Konferencen var en fortsættelse af Nordisk EDB-seminar, som LEC tog initiativet til i maj 1972.

Formålet er at udveksle erfaringer og skabe kontakter til gavn for EDB-brugeren og -specialisten.

SDC foreviste en række spændende projekter, hvoraf der fra dansk side specielt er grund til at notere sig et system til automatisk opmåling af træ ved savværk. - LEC påregner i nær fremtid på basis af de svenske erfaringer at udvikle et tilsvarende system beregnet på danske forhold.

Da der fra alle sider er stor interesse for at fortsætte den årlige udveksling af ideer og erfaringer, er det hensigten at arrangere en tilsvarende konference i Oslo i efteråret 1974.

M. Wentzer.

LAIGAARD TRAKTOR - SPIDSPLOV

har særlig effektive ryddeegenskaber og kan modstå selv de hårdeste påvirkninger

Tekniske data:

Plovens rømbredde 2,00 m
Højde i spids 0,70 m
Største vingehøjde 1,05 m
Vægt 275 kg

Laigaard traktor-spidsplow er fremstillet i solid, helsvejet konstruktion og kan hurtigt, uden brug af værktøj, tilkobles traktorrammen.

Med de vendbare stålskær (120 x 13 mm), der muliggør stor nedslidning, er ploven særdeles økonomisk i drift.

Traktorrammen er iøvrigt anvendelig til såvel fejmaskine m. fl. og passer til ethvert traktormærke.

Alle sneplowe leveres med parallel-løft.

N LAIGAARD

Fabrik for vejmaskiner

Helsingforsgade 6 . Århus N
Tlf. (06) 16 24 44

BUNDDÆKNINGSPLANTER og PRYDBUSKE

i pletter f. eks. ildtorn, cotoneaster m.v.

Indhent tilbud

SVENSTRUP SKOVDISTRIKTS PLANTESALG

Carsten Nielsen, Ryeskovvej 1, 4140 Borup.

Telefon i kontortiden (03) 62 60 62

Telefon privat (03) 62 60 15

15.000 m³ bøgekævler kl. A-B-C-D

Købes årligt på Sjælland - Lolland-Falster til markedspris.

Kontant betaling.

RYDE SAVVÆRK

Tlf. (03) 88 92 21*
4930 Maribo

Forsythia - Buxbum

Et af vores specialer er at betjene dyrkere af pyntegrønt. Vi tilbyder igen i år fine planter.

E. Lund-Andersens planteskole

Vinde-Helsinge . 4281 Gørlev Sjæll. . Tlf. (03) 55 91 86

RÆVESKIND

Vi afholder auktion over røde ræveskind samt andre vildtskind i december, januar, marts og april.

Sidste indlevering til decemberauktionen d. 1. december.

Der forventes stor efterspørgsel og gode priser i år.

IFA-PELS

Ejby Industrivej 28
2600 Glostrup
Telefon (01) 96 48 22

County-1004-Forward-Control. Det fremskudte førerhus giver, udover ideelle oversigtsforhold under terrænkørsel, en fri plads bag traktormotoren til placering af udstyr eller læs.

Traktoren er udstyret med såvel lift som kraftoverføringsaksel, og kan derfor også forsynes med almindeligt udsæbningsudstyr. Det skulle således være muligt for eksempel at tage rummetertræ med på „ladet” samtidig med tømmerudsæbningen.

Nye County-traktorer

County-traktorerne har gennem flere år været blandt de mest udbredte og velanskrevne 4-hjulsdrevne traktorer i dansk skovbrug. Det hidtidige model-udvalg ændres nu på flere afgørende punkter, men som hidtil er der tale om specialudgaver af Fords 2-hjulsdrevne traktorer.

Af EBBE LEER, Skovteknisk Institut.

På maskinudstillingerne i forbindelse med sommerens dyrskuer har Ford Motor Company A/S præsenteret en række nye County-traktorer på det danske marked. Samtidig er det meddelt, at de to modeller på hvilke solget her i landet hidtil har været koncentreret udgår af produktion. Det drejer sig om den firecylindrede model 754 og den sekscylindrede model 1124.

Der markedsføres herefter fem County-modeller i Danmark. De vigtigste tekniske data for disse traktorer fremgår af hosstående skema.

Modellerne 944, 1254 og 1454 er opbygget på den gængse måde med førerplads mellem traktorens baghjul, og de forsynes her i landet med svenske Hara-førerhuse, der er kendt for god udførelse og lavt støjniveau. På de 2 store typer er førerhusets gulv placeret over gearkassen, og det har derfor været muligt at gøre gulvet fladt. Endvidere er disse traktorer forsynede med gode indstillingsmuligheder for både rat og sæde. Skovteknisk Institut

har ikke haft lejlighed til at se de store County-traktorer med førerhuse, men at dømme ud fra de tilsvarende 2-hjulsdrevne traktorer bliver der tale om en glimrende førerkomfort. - På model 944 svarer førerpladsens indretning til de hidtidige County-traktorer.

County-traktorer med frembygget førerhus

Modellerne 754 FC og 1004 FC er derimod helt utraditionelle. Betegnelsen FC står for Forward control. Det interessante ved disse traktorer er, at førerhuset er rykket frem foran motoren. Herved har føreren fået et glimrende udsyn under kørslen, og samtidig er hele traktorens bagende blevet fri til placering af udstyr eller last. Pladsen ligefrem indbyder til placering af en klembanke for udsæbning af småtømmer eller en sprøjte eller måske en stabel spånpladetræ. Traktorerne er på normal måde forsynede med lift og kraftudtag, og det vil derfor ikke volde vanskeligheder at udstyre dem med kævlebuer og spil. Det åbner mulighed for også at benytte dem til almindelig udsæbning samt alt andet traktorarbejde. Hvad med at snuppe rummeterstykkerne med på ladet, når traktoren alligevel er inde efter tømmeret? At montere den nødvendige kran for læsningen synes ikke at være vanskeligt. Skovteknisk Institut har ikke haft mulighed for at afprøve de mange forslag i praksis, og de skal derfor blot tages som udtryk for, at traktorerne synes at åbne mange nye muligheder.

Tekniske data for County-traktorerne

Typebetegnelse	944	1254	1454	754-FC	1004-FC
Motor:					
Slagvolumen l	4,2	6,6	6,6	4,2	5,4
Cylinder antal	4	6	6	4	6
Max. HK DIN	90	120	145	75	102
Turbolader	ja	nej	ja	nej	nej
Gearkasse:					
Antal gear frem	8	16	16	8	8
Antal gear bak	2	4	4	2	2
Hydraulik:					
Løfteevne kg	2650	3200	3200	2650	2650
Kraftudtag:					
HK/r. p. m.	80/540	100/1000	130/1000	65/540	—
Dæk:					
Standardmontering	14x34	14x34	15x34	14x30	14x30
Mål og vægt:					
Egenvægt kg ca.	4000	5600	5800	4000	4200
Længde m	3,71	4,03	4,03	4,68	4,68
Akselafstand m	1,82	2,06	2,06	1,82	1,82
Frihøjde cm	39	33	38	38	38
Vendediameter m	23,4	27,3	27,3	ca. 23	ca. 23
Pris:					
Ca. kr.	87.000	125.000	133.000	82.000	98.000

Førerpladsen i det engelske førerhus er let tilgængelig og virker ganske velindrettet, men vi mangler desværre oplysninger om støjniveauet i huset. Kræfterne fra koblings- og bremsepedalen overføres hydraulisk, mens forbindelsen mellem betjeningsgrebene og henholdsvis gearkasse, lift og kraftudtagsskobling er stang- eller kabelforbindelser. Heller ikke disse deles kvalitet har vi haft mulighed for at bedømme nærmere.

County-systemet

County-systemet, med træk til forhjul af samme størrelse som baghjulene, er sikkert velkendt, og det skal derfor blot nævnes, at hvert forhjul drives af en kardanaksel fra bagakslen i samme side. Det bevirker, at differentialspærren sammenlåser alle 4 hjul, og at styrebremserne virker på begge hjul i samme side. Systemet er kendt for at være robust og give god trækraft, men de store forhjul giver kun plads for et meget beskedent styreudslag. Selvom traktorens akselafstand er gjort kort, bliver vendediameteren alligevel meget stor - over dobbelt så stor som for 4-hjulsdrevne traktorer med træk til små forhjul. En meget hyppig brug af styrebremserne er derfor nødvendig for at manøvrere traktoren. På trods af denne ulempe er det en kendsgerning, at County-traktorerne gør et fortræffeligt arbejde på mange skovdistrikter, og særligt model 944 og FC-modellerne skal nok gøre sig gældende i skoven fremover, mens modellerne 1254 og 1454 må betegnes som mere udprægede landbrugstraktorer.

-skær igennem med Jonsereds Raket

- ✱ Vibrationsdæmpet håndtag, som gør arbejdet lettere og endnu mere behageligt!
- ✱ Behagelig lydsvag trods den fantastiske råstyrke!
- ✱ 20 m/sek. — let og hurtigt at arbejde med, en fin balance og med helt nye måder at afgrene på!
- ✱ Den gennemarbejdede konstruktion og de bedste materialer samt en stor erfaring ligger bag!

DANMARK OG NORDENS MEST SOLGTE MOTORSÅV

AUT. JONSEREDS FORHANDLERE:

AALBORG: Børge Pedersen, Jernbanegade 16, tlf. (08) 13 40 29. **TERNDRUP:** Søren G. Nielsen, Siem, tlf. (08) 11 55 11 nr. 193. **SKRÆ:** Viggo Gravens, tlf. (08) 88 04 13. **AVLUM:** Jørgen Rasmussen, tlf. (07) 47 23 55. **HAMMEL:** Jens Peter Rohde, tlf. (06) 96 10 69. **RYOMGÅRD:** Poul Bøjstrup, tlf. (06) 39 41 77. **ØLGOD:** Niels Kirk, tlf. (05) 24 41 28. **VEJLE:** ISEKI JYLLAND A/S, Sønderbrogade 24, tlf. (05) 82 58 88. **VOJENS:** Bent K. Petersen, Tørningvej 10, tlf. (04) 57 72 56. **HØJBY, FYN:** Andreas Petersen, tlf. (09) 95 82 60. **NYKØBING SJ.:** Sv. E. Larsen, Isefjordsvej 4, tlf. (03) 41 10 86. **HILLERØD:** Nordsjællands Motorsave v/ Finn Larsen, Roskildevej 163, tlf. (03) 26 51 51. **SORØ:** Holger Møller, Frederiksberg, tlf. (03) 63 11 51. **FAXE:** Eigil Johansen, Torvegade 34, tlf. (03) 71 34 65. **LOLLAND-FALSTER:** Arnold Larsen, Toreby L, tlf. (03) 86 91 26. **BORNHOLM:** Sven Low, Bækken Almindingen, tlf. (03974) 643.

— køb svensk kvalitet tra EFTA

Et kig ind i førerhuset på de store Ford-traktorer. Gulvet er fladt, frit for gearstænger og andre forhindringer, og sædet er velplaceret i forhold til døråbningen. Såvel sæde som rat har gode indstillingsmuligheder, og både adgangsforholdene og kørestillingen er derfor af høj standard.

Kjulerupvognen

SKOVENTREPRENØRVOGNE to-hjulede, fremstilles til 2,6 m, 3 x 1 m og 5,4 m træ, er monteret med CRANAB KRAN SK 2000 eller SK 2500 og hydr. støtteben. Kan også leveres uden kran.

KJULERUP MASKINFORRETNING

v/MOGENS DAMLUND

Tlf. (03) 67 02 27 . 67 02 77 - Ringstedvej 645 - 4100 Ringsted

Canada i sommeren 73

I sommeren 1973 havde forfatteren til denne artikel lejlighed til at foretage en individuel studierejse i de canadiske provinser Ontario og Quebec. Studierejsen indgår som et led i et fællesnordisk skovteknisk forskningsprojekt vedrørende skovning, transport og håndtering af hele stammer, som Skovteknisk Institut leder, og hvori svenskerne deltager aktivt.

Af NIELS HEDING, Skovteknisk Institut.

Canada står vel for de fleste af os som skovlandet par excellence. - Et land, hvor praktisk snilde uhæmmet af de traditionelle strukturer tager fat på problemerne og løser dem på de mest rationelle måder. - Forventningsfuld entrede forfatteren derfor en af Air Canadas komfortable og billige DC-8'ere bound for Toronto, og skal i det følgende forsøge at gengive nogle af sine indtryk fra dette vældige land, som jo erfaringsmæssigt er et par hestehoveder foran os i teknisk udvikling.

Canadas skove dækker over halvdelen af landets areal eller omkring 4,5 mill. km². De danner et sammenhængende bælte, der er fra 1000 til 1600 km bredt og som fra Atlanterhavet i øst breder sig nordpå i områderne vest for Hudsonbugten for derpå at bøje sig sydover og dække hovedparten af Bri-

tisk Columbia. I den nordlige del af dette bælte har skoven ingen større produktiv værdi. Man henregner omkring 2,5 mill. km² til produktiv skov, hvori der årligt fældes omkring 120 mill. m³ træ, hvilket udgør lidt over halvdelen af den årlige tilvækst.

At færdes i disse urskove er ofte en stor oplevelse. Den naturlige træartsblanding er meget rig. Man glæder sig over sortgran, weymouthsfyr, hvidgran, balsamgran, bævreasp, hvidbirk, lærk og thuja, der alle er slanke, finkvistede træer. Naturoplevelsen forøges ved synet af de utallige helt uregulerede vandløb, der forbinder ofte klare og vidtstrakte søer. - Enorme fladvandede arealer, hvor tusindvis af ænder og gæs boltrer sig, ligger spredte i skoven. Bæveren, den canadiske elg og den sorte bjørn er almindelige.

De canadiske skove, der dækker så store områder, varierer naturligvis fra sted til sted med klima og jordbund, men især finder man en stor og afgørende forskel mellem områderne øst og vest for Rocky Mountains. Mod

Bæverbo. I 1940'erne var bæveren næsten udryddet i Canada. I dag er den et af de aller almindeligste dyr.

vest i Britisk Columbia findes de meget store træer: douglasgran, sitka-gran, grandis og tsuga ofte i bjergrigt terræn. Mod øst er terrænet nogenlunde fladt og trædimensionerne helt anderledes små. Meget skematisk ser en østcanadisk træbevoksning således ud, når den skoves:

Stamtal pr. ha. ved afdrift: 1000.
Alder ved afdrift: 80-100 år.
Salgbar masse pr. træ: 0,19 m³.
Støddiameter: 20 cm.
Salgbar længde: 13-16 meter.

Forfatteren skal forsøge at skildre lidt af dette træs videre skæbne, men først gives nogle nyttige oplysninger om de særlige canadiske ejendoms- og administrationsforhold.

I Canada ejer staten så langt det meste af jorden. Disse vældige arealer og hermed hele skovbruget sorterer under „Ministeriet for naturlige resourcer“, der har kontorer over hele landet. Mine medbragte forestillinger om Canada som et land, hvor man uden tanke for morgendagen blot bruger løs af Vorherres goder blev hurtigt gjort til skamme. Interesse for miljø og naturlige ressourcer går som en rød tråd gennem den canadiske debat. Energisk

Kimberly-Clarks helstammeterminal ved Long Lac. 42 kompagniejede helstammeterminaler bygget af Canadian Car. Bemærk, at vognene ikke har egen kran.

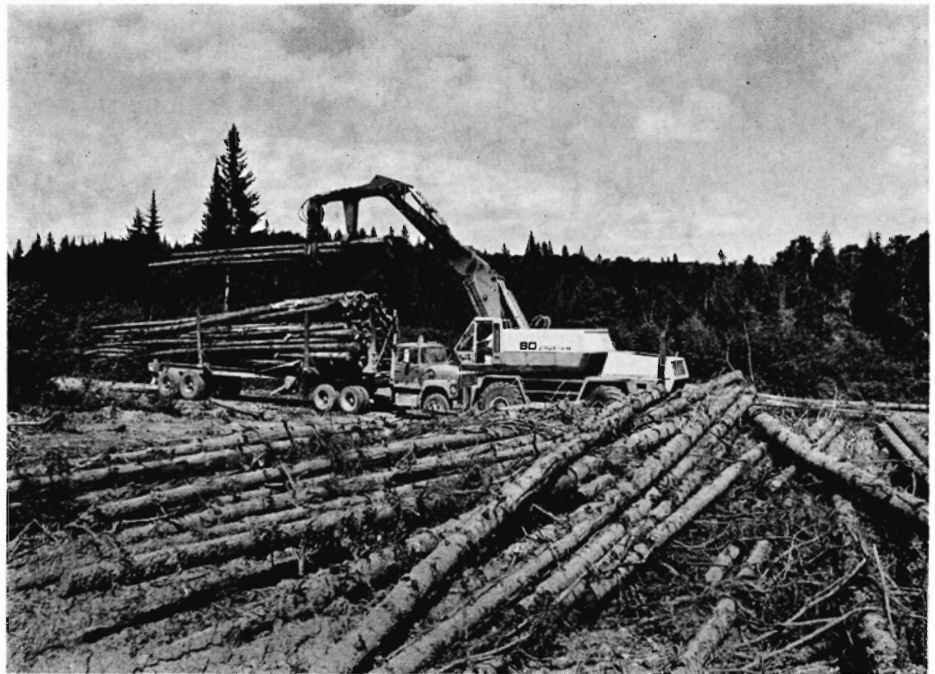
og aktivt går man til værks ofte i en inspirerende og provokativ form, der vender sig direkte til den enkelte og formaner ham til at skønne på naturværdierne. Modsat danske forhold driver den canadiske stat ikke skovene selv. Man giver derimod private firmaer ofte meget store og altid langvarige koncessioner. Udnyttelsen foregår efter nøje aftalte retningslinjer. Systemet synes at fungere godt. Samfundet har forholdsvis let ved at sikre sine interesser, fordi det ejer jorden. På den anden side ligger det produktive arbejde i private hænder og bliver derfor udført under hensyn til den frie økonomis krav.

De canadiske kompagnier er som regel meget store, og skovdriften er organiseret anderledes end herhjemme. Eksempelvis er Kimberly-Clark Pulp and Paper Company Ltd., der er i middelstørrelse, baseret på en skovkoncession på knapt 20.000 km², der ligger i en samlet blok. Administrationen er delt op i en industriafdeling og en skovbrugsafdeling, hvis chefer sorterer under den administrerende direktør. Chefen for skovbrugsafdelingen har igen delegeret arbejdet ud til en række specialister, der hver for sig varetager sit område: skovning, terræntransport, opmåling og lastbiltransport og delt regionalt mellem to ligeberettigede skovningschefer: vejbyggeri, flådning, centraliseret oparbejdning, savværksdrift og kulturarbejdet sorterer under hver sin mand. Tilsammen skoves (1972) 1.100.000 m³, der passerer råtræterminalen og forbruges af industriafdelingen.

Skovning, transport og oparbejdning

Siden midten af 1950'erne er der sket en omlægning af de østcanadiske skovningsmetoder. I midten af 1950'erne oparbejdedes 85 pct. af hugsten i sortimenter inde på skovningspladsen. Udkørsel fulgte med hestevogn eller med vogn og hydraulisk kran. Fremkomsten af den rammestyrede skovtraktor omkring 1960 var signalet til en hurtig ændring, og i dag slæbes 85 pct. af hugsten ud til bilfast vej som hele stammer. Det manuelle skovningsarbejde er indskrænket til fældning, nødtørftig afkvistning og topkapning. - Sortimentsmetoderne fortsætter med at aftage i omfang og anvendes hovedsageligt i bevoksninger med så ringe stammestørrelse, at hele hugsten aflægges som industritræ.

Skovning, udslæbning og løbende vejbygning udføres af såkaldte „camps” eller „felling units”. Ordet camp giver mindelser om svundne tiders lejrlev, hvor barske tømmerhuggere spillede poker ved lejrålet, mens de svang

James Maclaren Company i Quebec.

Læsning af hele stammer. Bemærk det tunge materiel og den dårlige kvistningskvalitet. Begge dele er typiske.

whiskyflasken. Således er det ikke mere. De foretagender, der ikke kan organisere en regelmæssig overnatning hjemme, har svært ved at få folk. Derfor er transport ud og hjem nu reglen. En skovningsenhed omfatter typisk: formand, opmåler, mekaniker, opsynsmand og 10 tremandshold bestående af 20 skovarbejdere med egne motorsave og 10 traktorførere. Udstyret: 11 rammestyrede skovtraktorer med spil, 1 catterpillar D-7 eller D-8 med spil og dozerblad, 1 bus, 2 1,5 tons lastbiler med radioanlæg og 1 kontortrailer.

Virksomhederne betalte skovnings- og udslæbningsarbejdet på to måder:

1. Ren akkord. Betalingsenhed er den afkvistede og udslæbte stamme. Betalingens størrelse afhænger af gennemsnitlig diameter i rodsnittet. De ovennævnte tre-mands hold arbejder altid på fællesakkord.
2. Timeløn plus en såkaldt „incentive bonus”. Timelønnen fastsættes ved forhandling ligesom herhjemme. Bonusen er derimod et kompagnianliggende og udgør omkring 25 pct. af timelønnen. Denne gennemsnitlige størrelse skal den have for at virke attraktiv. Bonusen bliver betalt på samme måde som ren akkord og altid delt ligeligt mellem de enkelte tre-mands hold.

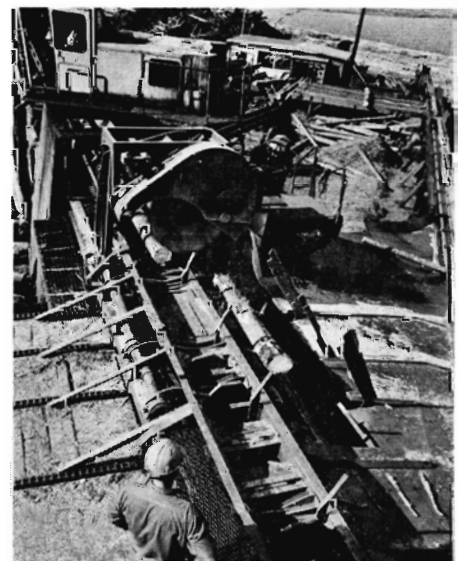
Fortjenesten synes at ligge højt, navnlig når man tager i betragtning, at Canada er et billigt land at leve i. Med tilladelse fra Kimberly-Clark Pulp and Paper Company Ltd. er nedenstående oplysninger, der omfatter 580 helårsbeskæftigede, meddelt: Gennemsnitlig fortjeneste i 1972:

(1 canadisk \$ = 5,70 d. kr.).

Ren timeløn	54.000 kr.
Akkordarbejde	81.000 kr.
Alle ansatte	64.000 kr.

Selvom fældning, kvistning, topkapning og wirestropping næsten overalt udføres manuelt, så er resten af håndteringskæden stærkt mekaniseret.

Hvor stammerne ikke kan transporteres videre i fuld længde, indsættes ved bilfast vej selvkørende afkortnings- og sorteringsanlæg. Disse anlæg er som regel betjent af 2 mand og koster mellem en halv og en hel million kroner. Præstationerne: 200-400 m³ afkortet

Northern Wood Preserve i Thunderbay. Helstammeterminal, hvorpå der udsorteres afkortet tømmer, sveller, imprægneringsmaster og industritræ. Kapacitet: 400 m³ pr. skift. Antal skift: 3. - Juli 1973.

Eddy Forest Products i Espanola. Cellulosefabrik og savværk forsynes med afkortet træ fra helstammeterminal ved jernbane. Årsforbrug: 300.000 m³. Transportafstand: 240 km.

tømmer og industritræ pr. skift. Der er tre fabrikater - NESCO - FORANO - TANGUAY - og mange forskellige typer på markedet, alle canadiske. Hvor stammerne uanset deres indhold af træ i tømmerkvalitet bliver brugt til industritræ, er maskinerne konstruerede lidt anderledes, og der afkortes i et forrygende tempo til 4 fods stykker. Denne fremgangsmåde er imidlertid

ved at være passé.

Under mottoet „multy product operation” bemærker man en stærk trend imod at aflægge de sortimenter, der giver størst mulig økonomisk udbytte, det vil sige afkortet tømmer, skrællegran, sveller, master, pæle med mere. Dette kræver effektiviseret aptering og afkortning, der bedst opnås i et industrielt miljø på en central plads i snæver kontakt med den forbrugende industri. De mobile afkørnings- og sorteringsanlæg er derfor i færd med at blive stationære. Et flertal af træindustrier søger at opbygge faste, centralt beliggende anlæg, hvortil træet så transporteres på lastbil som hele stammer.

Nye savværksmaskiner er en stærkt medvirkende årsag til det tiltagende ønske om sorteringsmuligheder. De gennemgående små østcanadiske stammer har ikke været særlig attraktive for savværksdrift. Nu har imidlertid den af Hawker Siddeley of Canada Ltd. fremstillede „Chip-N-Saw” maskine medført en hel lille revolution. I en arbejdsgang oparbejdes afkortede stammer i de små dimensioner til flis og brædder. Der tales om udbytter på omkring 60 pct. brædder, 33 pct. flis og 7 pct. savsmuld af rundtræ under 30 cm. Et videre fortrin ved maskinen er, at den automatisk apterer stokkene, der derfor i en hurtig strøm passerer ind i maskinen på den ene side og kommer ud igen på den anden side i form af brædder. Maskintypen installeres i stort antal.

De centrale afkørnings- og sorteringsanlæg kendetegnes særligt ved to forhold:

1. De ligger ved et naturligt brud i transporten.
2. De har normalt en meget høj kapacitet.

For eksempel har den tidligere omtalte virksomhed Kimberly-Clark Pulp and Paper Company Ltd. opbygget et helt terminalkompleks beliggende i skovkoncessionens tyngdepunkt ved sø, jernbane og offentlig vej. Her koncentrerer, sorteres og afkortes hugsten på i alt tre anlæg. 700.000 m³ afkortes til 8 fods industritræ og passerer direkte i sø for 120 kilometers søtransport til firmaets cellulosefabrik. 200.000 m³ anvendes til savværkstræ. En krydsfinerfabrik benytter 90.000 m³ skrællegran og de gode løvtrækvaliteter, en spånpladefabrik, der er under opførelse, skal fremover udnytte de dårlige løvtrækvaliteter og endelig videresælges 50.000 m³ store fine stammer til piloteringspæle.

Mekaniseringspolitik

Overordentlig interessant og tankevækkende for os danskere var den meget forsigtige holdning et flertal af mine værter indtog overfor tanken om en videregående mekanisering af skovningsarbejdet. Alle havde de naturligvis prøvet at indsætte en eller flere af de snart utallige skovningsmaskiner, der pryder enhver udstilling i disse år, men erfaringerne havde været dyrekøbte.

Man fremhævede derfor, at den nuværende metode baseret på håndtering af hele stammer til terminal/industri i sig selv reducerede behovet for arbejde i marken,

at den rammestyrede skovtraktor og motorsaven i de sidste to til tre år er udviklet og forbedret i så høj grad, at de er meget billige i drift og dertil også i anskaffelse,

at de forskellige terrængående fældnings-, kvistnings- og afkørningsmaskiner slet ikke endnu har nået samme høje grad af driftssikkerhed og finish, og at de derfor er dyre i drift og dertil særdeles dyre i anskaffelse.

Man konkluderede, at de nuværende manuelle skovningsmetoder er de billigste og fremhævede, at når man alligevel hist og her prøver på fuldmekanisere skovningen, så skyldes det mere mangel på kvalificerede skovarbejdere end økonomiske overvejelser. Træet skal frem, og så må man affinde sig med de højere fremstillingsomkostninger.

KIMBERLY CLARK PULP AND PAPER CO. LTD.

CHIP-N-SAW SAVVÆRK

Produktion i 1972:

89.000 m³ savskårne, høvlede og tørrede brædder:

2 x 4:	32 %
2 x 5:	14,5 %
2 x 6:	32 %
2 x 8:	10 %
2 x 10:	2 %
2 x 12:	0,5 %
1 x 3:	2 %
1 x 4:	6 %
1 x 6:	1 %

Produktion pr. skift: 119 m³ (747 skift)

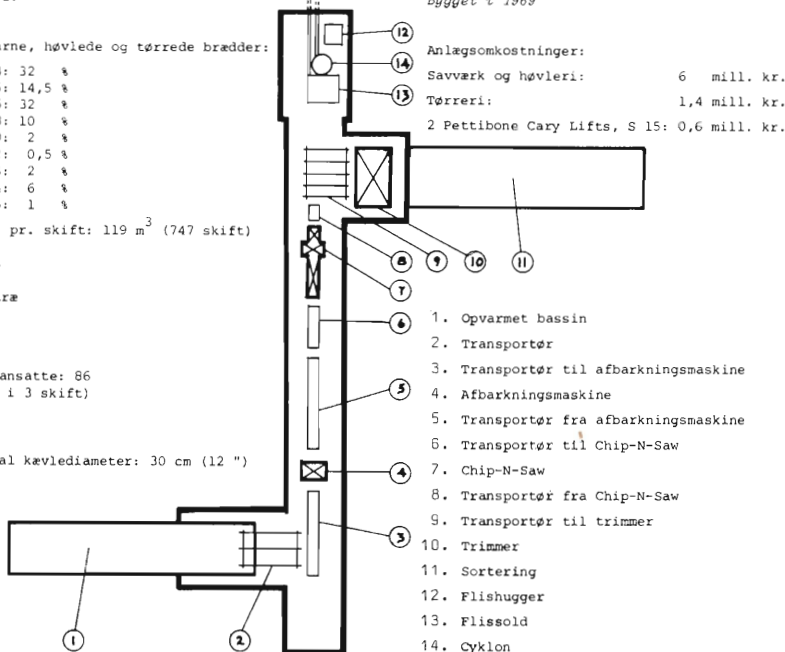
90.000 tons flis

200.000 m³ rundtræ

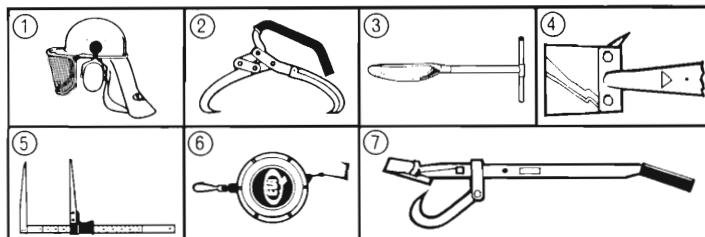
Antal ansatte: 86
(1 alt i 3 skift)

Maksimal kævediameter: 30 cm (12 ")

Bygget i 1969

EIA-tilbehør gør skovarbejdet lettere.

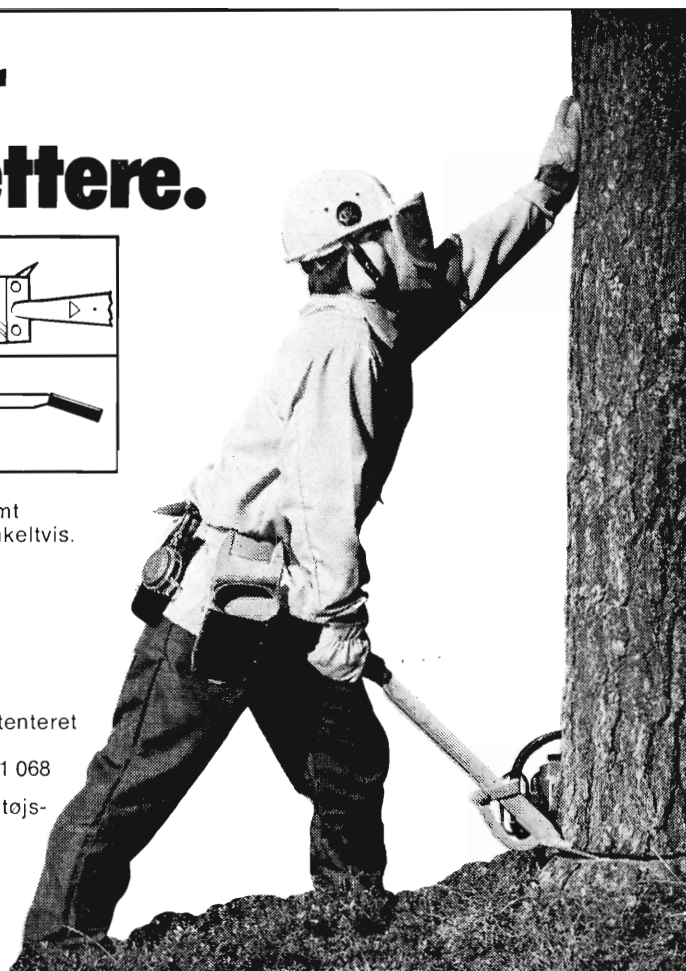

- ① Alt-i-eet-hjelm bestående af øjenværn, høreværn samt regnbeskytter monteret på hjelmen. Alle dele fås enkeltvis. Best. nr. 21 710
- ② Rullesaks. To værktøj i eet. Vendekrog og saks. Skede kan fås. Best. nr. 34 088
- ③ Plantebor model »Grønris«. Best. nr. 23 052
- ④ Barkspade med vendekrog. Udskiftelig klinge. Best. nr. 21 024
- ⑤ Klup, let model, skede kan fås. Best. nr. 21 082
- ⑥ Originalt selvoprullende EIA-båndmål 15 m, med patenteret udløsningskrog. Best. nr. 21 200
- ⑦ Fældejern med vendekrog, kraftig model. Best. nr. 21 068

EIA-skovværktøj fås hos motorsavforhandlere, skovværktøjsfirmaer, værktøjsmagasiner m. fl.

H. P. VANGSKOV

Jagtvej 115 · 2200 Kbh. N · Tlf. (01) TA 831

Pyntegrønt og juletræer

købes til den kommende
sæson

EGON JØRGENSEN
ØSTERLED
STAUNSHOLT
3460 BIRKERØD
TLF. (01) 8114 82

Skovplanter - haveplanter

alle arter

Vi sender Dem gerne
prisliste og tilbud.

Hulkærhus planteskole

Telefon (06) 87 03 33 - Ans By

Alle kulturer er underkastet danske Planteskoleers Sundhedskontrol og Herkomstkontrol.

**Tænk venligt
på Deres
medarbejderes
sikkerhed og
velbefindende
i kulden ...**

Lad installere en REFLEKS OLIEOVN
eller REFLEKS OLIEKOMFUR
– vi har modeller der passer til enhver
skurvogn.

Refleks

Lørup - 5750 Ringe - Tlf. (09) 67 12 68

Diana Skovtjære

Skovtjære
Spangol
Arbinol

Skovrider Tage Hansen

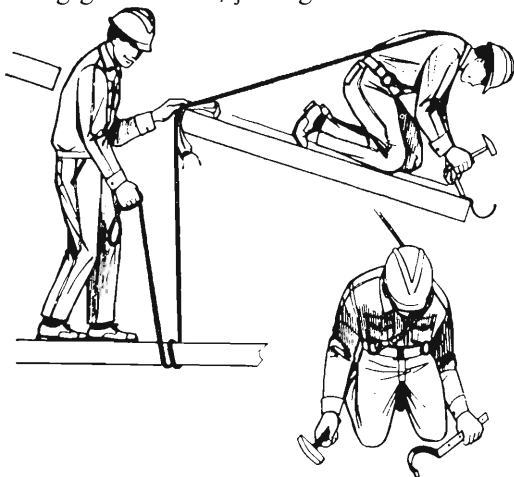
4840 Nr. Alslev · Tlf. (03) 83 44 96

★ Vælg det rigtige til formålet

Den røde tråd gennem FALDSIKRING:

- Planlæg over 3 punkter:
- 1) Fastgøringspunkt
 - 2) Line
 - 3) Bælte/Sele

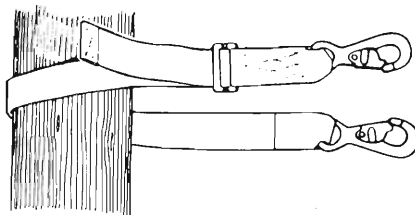
Find den kombination, der løser netop Deres problem og giver den højeste grad af sikkerhed.

Arbejde i tagrende med hjælper

Fastgøringspunktet ligger ubelejligt, men udnyttes godt ved hjælp af livlinen. Linen er nogenlunde stiv og giver ikke meget efter.

Bæltet er et stramt livbælte uden skulderremme, der i knælende stilling lægges over skulderen for at give støtte.

Mastegjord 2 m. Flad, vævet nylon. Karabinhagerne er el-isolerede med plasticovertræk. (No. 67744-5).

Sikkerhedsbælte af vævet nylon. Bajonetlås. Længdeindstilling i ryggen, så ingen tænder hænger ud. (No. 67702-3).

Faldsikringsmateriel er farvet for at markere det som materiel til personsikring. Det må ikke bruges til at hejse materialer eller redskaber i.

Brochure No. 6002 med analyse af mange forskellige situationer (illustreret) får De fra

Miljøforvaltning

Nyt kompendium til kurset i miljøforvaltning ved KVL.

Ved indledningen til tredje afholdelse af kurset i *miljøforvaltning* ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole er ultimo august udkommet det tilhørende kompendium i løsbladform. Der er nu tale om et mere homogent materiale afprøvet i de forrige år, og om end gennemgangen er mere eller mindre summarisk, fylder den dog knapt 250 pp incl. figurer og litteraturlister.

I sin emnesammensætning og omfang er kompendiet formentlig ret enestående; det kan derfor muligvis tjene til at afrunde og opfriske eksisterende viden hos folk, der i embeds medfør eller af egen interesse har lyst dertil. Kursets indhold skal derfor ganske kort oprides:

Niels Kingo Jacobsen: Landskabsgeografi.
Hans Mathiesen: Danske søer og deres eutrofiering. Forurening af kystnære områder.

M. Münster-Swendsen: Samspil og balance indenfor økosystemer og populationer.

Heinrich Haas: Herbicidernes uønskede indgreb i miljøet.

B. Bejer-Petersen: Insecticider og fauna.
Jørgen Jørgensen: Biologisk og bioteknisk bekæmpelse af skadedyr.

Ole B. Karlog: Pesticidernes uønskede virkning på mennesker og husdyr.

Dansk pesticidlovgivning og -administration.

Kjeld Rasmussen: Forurening med plantenæringsstoffer.

Aage Jepsen: Forurening af fast affald.
Forurening af grundvand.

Ebba Lund: Påvisning af virus i vand og slam.

Ebba Lund: Sundhedsmæssige problemer med virusinficeret vand.

Aage Jepsen: Indhold af patogene bakterier, virus og zooparasitter i kloakslam.

Aage Jepsen: Miljøskader og forgiftnings- og smitterisici, der følger af at anvende overfladevand som recipient for spildevandskomponenter.

Ebba Lund: Spildevandsrensning.

A. Skytt Andersen: Luftforurening.

Fritz Ingerslev: Støj som forureningskilde.
Anders Serup Rasmussen: Miljøforringelse som samfundsproblem og miljøforvaltningens organisation.

Carl Thomsen: Miljøforvaltning og landbrugspolitik.

Kompendiets pris (for kandidater) er ca. kr. 60, og det fås ved henvendelse til DSR-boghandel, Thorvaldsensvej 40. Kursus er forøvrigt åbent for ældre studerende ved KVL, men også for studerende og kandidater iøvrigt, så vidt pladsforholdene tillader det.

Broder Bejer-Petersen.

Grønthøster-døden for skovens dyr

Hvert år ved Skt. Hans til et stykke ind i højsommeren opstår der tragedier som følge af konflikter mellem natur og landbrug; det er tiden, hvor grønthøsteren arbejder. Den tætte frodighed af grøntafgrøde, ganske særlig lucernen, udøver en magnetisk tiltrækning på såvel fasaner og agerhøns som på harer og rådyr, og tabet af disse dyr, når der høstes, er stort.

En vigtig del af baggrunden for miséren er flueplagen i den varme sommerskov. Der kan være meget hedt i en nåletræsplantage, og omkring 1. juli bliver fluerne virkelig generende. Rådyrene kan ikke affinde sig med ubehaget og går med deres afkom et godt stykke ud i det åbne land, og her frister de tætte lucernemarkers med deres kølighed. Lammene bliver liggende tæt trykket mod jorden, selv om de larmende høstmaskiner kommer lige og tæt på.

Jyllandsposten (31. juli 1973) fortæller om to lucernemarkers i naboskab til Feldborg plantage i det nordvestlige Jylland, hvor der for nylig dræbtes henholdsvis fem og otte rålam. Jyllandsposten har haft en samtale med statsskovrider *J. E. Handberg*, Feldborg statsskovdistrikt, som med forskellige midler, først og fremmest vildtagre, har forbedret vildtbestanden. Handberg mener ikke, at der er ret meget at stille op med hensyn til at drive dyrene ud af de farlige marker i tide. Man kan måske forhindre, at dyrene findes inde i markerne ved at landmændene aftenen forud for høstarbejdet opsætter nogle pæle med tydeligt synlige flagrende sække eller strimler. Det vil uden tvivl gøre moderdyrene nervøse, for de er yderst mistænksomme overfor noget nyt og fremmed. Skulle der ligge nogle rålam ude i lucernen, vil råen i sin ængstelse kalde dem til sig og fjerne sig med dem.

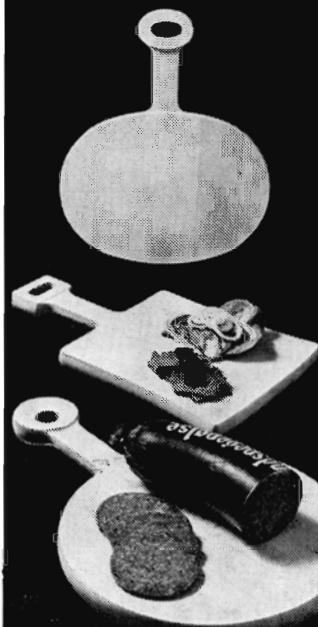
Afskrækkende er et uhyggeligt eksempel fra et sydsjællandsk gods, hvis køer fik forgiftningstilfælde, som viste sig at stamme fra fordærvet kød. En undersøgelse bragte for dagen, at der i grøntfoderet var rester af et større antal harer pr. høstet hektar. *P.H.*

Vil De se
Deres
bøgetræ
som
moderne
brugs-
kunst
som vist
her?

- så har vi
brug
for det!

Richard Nissen
8870 Langaa
Tlf. 06-4613 33

hver mand sit bræt

Brug dem også til servering af »håndmadder«.

NISSEN's internationale kendte skærebretter, salatskåle, isbøtter, pebermøller og barboxe fås nu i stormagasiner og større udstyrsforretninger over hele Danmark.

NISSEN

8870 LANGAA

Socialhjælp eller selvhjælp?

På forstkandidatforeningens generalforsamling den 7.9.73 blev det under redegørelsen for foreningens virke i det forløbne år omtalt, at man i samarbejde med andre faggrupper inden for A.C. har bestræbelser igang for at oprette en fælles arbejdsløshedskasse. Da der adskillige gange er blevet fremført en vis utilfredshed med, at foreningen ikke har kunnet yde sine arbejdsløse medlemmer økonomisk bistand, vil dette initiativ sikkert blive hilst velkommen af mange. Imidlertid er der for mig at se visse aspekter i denne sag, som det må være af interesse for bestyrelsen såvel som for foreningen som helhed at få skabt debat om, inden man vover sig længere ind i forhandlingerne. Der er hermed ikke tale om nogen kritik af de formentlig gode intentioner, men om et forsøg på at lodde stemningen blandt foreningens medlemmer.

For de, som ikke var til stede ved generalforsamlingen, skal hovedtrækkene kort rides op.

En gruppe af repræsentanter fra foreningen tilsluttet A.C. har som nævnt forsøgt at stable en fælles arbejdsløshedsunderstøttelse på benene. Der er enighed om, at man må stille imod en statsanerkendt kasse, da der til en sådan skulle være knyttet visse fordele, som ikke findes for de private kasser. En væsentlig forudsætning for at opnå statsanerkendelse er, at kassen mønstrer mindst 1000 medlemmer. Da nogle af de faggrupper, som har deltaget i de hidtidige forhandlinger imidlertid allerede har private ordninger, og da man ikke endnu har vished for, at disse faggrupper vil opgive de eksisterende ordninger til fordel for en fælles kasse med statsanerkendelse, kan det på nuværende tidspunkt ikke udelukkes, at medlemsskab af arbejdsløsheds-kassen vil blive gjort obligatorisk. Nu kan det jo ikke undre, at der her er tale om en service, som ikke kan ydes gratis. - Det blev således nævnt, at man som medlem i tilfælde af arbejdsløshed kunne oppebære 115 kr. pr. dag i op til 2 år mod en generel forhøjelse af medlemskontingentet på mellem 300 og 400 kr. på årsbasis.

Selv om der nok må siges at være et rimeligt forhold mellem disse tal, så ligger der i kombinationen obligatorisk medlemsskab og kontingentforhøjelse til omkring 1000 kr. pr. år en

fare for foreningens fortsatte eksistens. Samtidig må det anses for givet, at kontingentrestancen vil stige ud over alle grænser.

Kontingentforhøjelser har altid været upopulære, og der er for mig ingen tvivl om, at adskillige af foreningens nuværende medlemmer vil opgive deres medlemsskab af foreningen, hvis dette medlemsskab er ensbetydende med medlemsskab af en „dyr“ arbejdsløshedskasse. - Jeg vil selv være en af dem.

Arbejdsløshedsunderstøttelse og arbejdsformidling er to sider af samme sag. Og netop med arbejdsformidlingen er det ret afgørende, hvilke jobs bestyrelsen - med respekt for sig selv - vil betragte som egnede til anvisning. Vil man kunne få sig selv til at anvise arbejde inden for erhvervsgræne, som mangler ethvert tilhørsforhold til skovbruget, eller vil man hæge så stærkt om den forstlige tradition, at man kun vil operere med stillinger af den art, som man i øjeblikket rundsender opslag om til orientering, og som for størstedelens vedkommende er midlertidige stillinger - tilmed i udlandet.

Der er jo imidlertid ikke så få beskæftigelsesmuligheder i erhvervslivet - og så af administrativ karakter, hvis man vel at mærke vil indstille sig på at træde udenfor „skovbrynet“. Vi er efterhånden en del, som har måttet tage det store skridt, og jeg kan berolige de, som måtte følge efter, med, at det sagtens lader sig gøre, endog med tilfredsstillende resultat. Jeg føler mig imidlertid overbevist om, at mange udmærkede jobs ikke vil blive anvist af foreningen, fordi de intet har med skovbrug at gøre. Jeg kan derfor ikke se, at tvungen medlemsskab af en arbejdsløshedskasse, hvis det skulle vise sig at blive resultatet af de videre forhandlinger, er nogen landvinding, da foreningen, selv om viljen til at anvise et hvilket som helst administrativt betonet arbejde måtte være til stede, næppe vil kunne stampe andre beskæftigelsesmuligheder op af jorden, end dem den enkelte ganske gratis selv kan finde frem til gennem dagspressen.

Derimod er jeg bange for, at foreningen bliver væsentlig mindre, end den er i forvejen. Jeg ville for mit eget vedkommende være ked af at skulle

miste denne sidste kontakt med fagfæller, men må på den anden side - blandt to ondt - vælge denne løsning. Endelig skal jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at kolleger med en arbejdsløshedsunderstøttelse på 115 kr. pr. dag automatisk vil være afskåret fra at deltage i kommende generalforsamlinger, såfremt disse fortsat henlægges til luksushoteller som hotel Marselis, hotel Marina o. lign. steder.

Lars Bang.

Noter:

Mangel på avispapir i USA

Mange vestamerikanske aviser er tvunget til drastisk at nedsætte deres oplag på grund af mangel på avispapir. Årsagen er en utilstrækkelig kapacitet hos papirproducenterne og en hurtigere ekspansion hos dagspressen, end man havde ventet. En af de største aviser »Salt Lake Tribune« er tvunget til at nedsætte oplaget med over 30 %.

P.H.

Reagensglas-træ

På instituttet for kemisk papirindustri i Appelton, Wisconsin har man ifølge EFG Newsletter - frembragt en 2 m høj bævreasp - *Populus tremuloides* - af vævskulturer.

Træet er frugten af 6 års forskning og må betragtes som et gennembrud i arbejdet med vævskulturer i det forstlige forsøgsarbejde. Dette består i, at man til ganske små splinter af vækstlaget tilsætter en nøje afstemt hormonopløsning. Det ny træ er selvfølgelig genetisk identisk med det træ, hvorfra splinterne stammer.

Processen, der frembringer et 1 m højt træ, foregår på laboratoriet i løbet af 6-8 måneder.

mh

Alle tiders skovekskursion

Søndag den 23. september indbød Skogshögskolan i Stockholm byens befolkning til en „skovdag“ på Kronoparken Bogesund.

70 forskere, lærere og studenter informerede om skovbrug og stod til disposition med at besvare spørgsmål og diskutere dagens aktuelle forstlige miljøspørgsmål. - De besøgende deltes i grupper på 10-20 stykker med hver sin guide.

P.H.

Krydsningskalve

I statsskovbrugets ca. 500 ha store naturpark græsser 45 krydsningskalve efter tyre af otte europæiske kødkvæg-racer, skriver Landsbladet.

Formålet med krydsningerne, der alle har danske racer som mødre, er at finde frem til en race, der særligt egner sig til ekstensiv drift på arealer, hvor offentligheden har adgang.

Herigennem skulle man opnå en billig pleje af arealet, hvis tilgroning man vil undgå.

På Københavns distrikt har man, som tidligere omtalt, importeret skotsk højlandskvæg til bl. a. dette formål i Vestskoven. *mh*

XIII Nordiske Skovkongres

XIII Nordiske Skovkongres afholdes i dagene 11.-14. juni 1974 med Sverige som værtsland.

Nærmere herom vil senere fremkomme. *mh*

Fra redaktionen

SKOVEN har igen skiftet redaktør.

Den ny redaktør vil først og fremmest forsøge at videreføre den linie, Tom Nielsen har lagt. Det vil sige, at man stræber efter mange og forholdsvis korte artikler af såvel mere seriøs karakter som det alment orienterende. Herudover kan bladet tænkes som et forum for debat angående snart alle forhold, der vedkommer skovbruget. Det ville være et smukt mål, om man kunne leve op til tredivernes stolte tradition for forstlig diskussion. Den økonomiske opgang for erhvervet burde betinge, at der er tid til at beskæftige sig med problemer, der rækker lidt længere end dagen og vejen. Det er med glæde, at redaktionen i dette nummer bringer flere indlæg af debat-skabende karakter.

Det skal til sidst understreges, at vi er taknemmelige for enhver reaktion fra de kredse, SKOVEN kommer i berøring med. Det er vort håb, at man fortsat vil indsende manuskripter, fotos m. v., og at man vil komme med kritik eller forslag til emner, vi bør tage op, for på den måde at gøre SKOVEN's forfatterkreds så stor og alsidig som mulig.

Redaktionen vil altid være til rådighed med hjælp eller vejledning.

Kort sagt skriv eller ring til redaktionen, såfremt De sidder inde med viden, der kan bidrage til at gøre SKOVEN til et levende blad, der formidler aktuel faglig information.

Mikal Herløw.

Dansk stålgærde - effektiv indhegning

NKT

AKTIESELSKABET
NORDISKE KABEL- OG TRAADFABRIKER
La Cours vej 7, 2000 København F.
Tlf. (01 32) Fa 7000

153

NØRRESUNDBY SAVVÆRK

A/S NØRRESUNDBY TØMMERHANDEL
TELF. (08) 17 00 22

Indkøb af nåletræ til bygningstømmer

Nord for Limfjorden:

Skovfoged N. P. Nissen,
»Alfarvad«, tlf. (08) 86 71 30

Syd for Limfjorden:

Skovfoged J. Wisbech,
Kås, tlf. (08) 24 54 32

Er der problemer med

OPRENSNING AF GRØFTER OG VANDLØB

kan vi tilbyde os med special-maskine, der for at udføre arbejdet kun kræver lidt plads; den er også velegnet i blødt terræn.

Nærmere oplysninger kan uden forbindende indhentes hos

ENTRPR. BRDR. SVANEBJERG

Leestrup 4733 Tappernøje
Tlf. (03) 82 53 77 & 82 54 25

**Alle arter
skovplanter
i prima kvalitet**

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S
8723 Løsning - Telf. 05 - 65 12 11

Paludans Planteskole A/S

Klarskov — 4760 Vordingborg
Telefon (03) 78 20 09

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Hegnplanter

Tilsluttet Herkomstkontrollen med
skovfrø og -planter

Vallø Stifts Savværk

Oparbejdning af BØG

Råtræindkøb, tlf. (03) 66 74 13

SKOVKONSULENTEN

Skovtilsyn
Skovadministration
Planlægning
Vurdering
Driftsanalyser

Skovrider E. Tolstrup
Hedegrænsen 38, 2600 Glostrup
Tlf. (01) 96 10 69

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888
Kerteminde. Telefon (09) 32 15 15

NÅLETRÆ

til bygningstømmer og master købes.

St. Hjøllund Savværk og Imprægneringsanstalt

Hjøllund . 7362 Hampen - Telefon (06) 86,91 00

Skovejendom købes

Jylland, Fyn
Ca. 1 million kr.
Stor udbetaling.

Billet mrkt. »Skovejendom«

Vi er købere til

Asketræ

i kævler samt snitgavn, ret og rundt, frit for knaster og overgrøninger, ikke under 16 cm. Top og i længder 800-900-1200 og 1400 m/m. Betaling kontant.

Trævarefabrikken »SKOVHASTRUP«
Hvalsø — Telf. Hvalsø 33

Siden 1896

Hjortsø Planteskole

Svebølle - Telf. 03 - 49 30 20* og 03 - 49 30 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prisliste. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet

Forlang prisliste

Indehaver: Ole van Tol

Tlf. (09) 75 12 88

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing pr. 8740 Brædstrup
Telf. (05) 75 40 53

Vi anbefaler os med alle arter
skovplanter i gode provenienser.

Skovplantekulturerne står under
Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO TELF. 04-66 29 33* DANMARK

Skovplanter

i bedste provenienser
prima kvaliteter
et righoldigt sortiment
store og små partier.

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

E. Graven's Planteskole

Hansted, Egebjerg, 8700 Horsens
Tlf. (05) 65 60 46

Læ- og hækplanter samt planter
til vildtremiser m. v.

Hyllinge Savværk A/s

Tlf. (03) 74 40 64

Kristtorn

Unge planter med klump og lærred. Udvalgt fra hårdføre modertræer med høj bærydelse.

Forlang vor pjece om dyrkning af Kristtorn.

Chr. Pedersens planteskole
Bogense - Tlf. (09) 81 13 60

OREHOVED TRÆ- OG FINÉRINDUSTRI A/S

OREHOVED · 4840 NØRRE ALSLEV · TLF. (03) 84 60 84

I/S Hage og Simony Skovadministration

Pris: Fuld administration 50-80 kr.
pr. ha pr. år.

Rationalisering — Tilbud gives.

OREMANDSGAARD · 4735 Mern
Skovrider J. Simony (03) 79 61 28
Skovfoged P. Koefoed (03) 71 63 47
Kontor (03) 79 60 09

CENTRALSAVVÆRKET

4160 Herlufmagle Tlf. (03) 64 22 00*

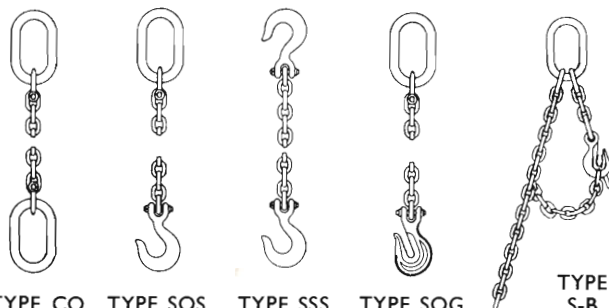
FORBRUG 1973-74:
CA. 50.000 m³ NÅLETRÆTØMMER

WILLIAM HARDING

v/R. HERNÖE

Viktoriagade 6 - 1655 København V - Tlf. (01) 2123 96

ACCOLOY KUPLEX Stålkæder

TYPE CO

TYPE SOS

TYPE SSS

TYPE SOG

TYPE S-B

ACCOLOY KUPLEX systemet består af bæreringe, kæder, kroge og samleled, som sammensættes til alle opgaver! **Leveres omgående fra lager!**

Alle dele er fremstillet af **AMERICAN CHAIN & CABLE COMPANY INC.**, sænksmedede og varmebehandlede til stor hårdhed og styrke! Brinell hårdhed 300, brudstyrke 105 kg/mm², min. forlængelse ved brudprøve 15 pct.

Kæde og komponenter må aldrig udglødes!

Kæderne er overfladebehandlede med Molybdendisulfid - tørubricant smøremiddel som sikrer nedsat slidtage og hæmmer angreb af rust og snavs.

LUG ALL Wire-Skraldetalje

Kapaciteter 680-1800 kg

FORLANG PROSPEKTER

Regntøj og
handsker
kan også
leveres.

CROSBY-LAUGHLIN

leveringsprogram bl. a.

- C. L. Sjakler
- C. L. Lastkroge
- C. L. Swivler
- C. L. Øjebolte
- C. L. Bardunstrammere
- C. L. Wireblokke - Kastblokke
- C. L. Slyngkovse
- C. L. Glidekrog for wire
- C. L. Kædestrammere